БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 179 (16.565). | 1 август 1976 йил, якшанба | Баҳоси 2 тийин.

1975 йил, 1 август. Хельсинки. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи актига имзо қўймоқда.

(ТАСС фотохроникаси).

• «Совет Ўзбекистони» ва «Қишлоқ ҳақиқати» газеталарининг қўшма минбари

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ ВАЗИФАЛАРИ

МАШҲУР ПАХТАКОР СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ ИСКАНДАР ДЎСОВ МАСЛАҲАТ БЕРАДИ

ИЮЛЬ ойи ғўза парваришида ҳал қилувчи роль ўйнади. Ҳамма майдонлардаги ғўзалар қийғос ҳосил тўплади, шоналар гулларга, гуллар кўсакларга айланди. Ҳар туп ғўзада кўзда тутилган миқдорда бўлиқ кўсаклар бунёдга келтирилди, илғор хўжаликлар, бригадаларга қарашли пахтазорларда ҳар туп ғўзадаги кўсаклар сони саккиз-ўнтага етди.

Шу ойда яна бир қатор ютуқларга эришилди. Табиий офатлар оқибатида қайта чигит экилган майдонларнинг ғўзалари қўшимча парваришланиб, серҳосилли ғўзалар даражасига етказиб олинди. Июль ойининг иккинчи ўн кунлиги охирида областимиз, районимиз ва колхозимизда ғўзаларнинг ўсиш, ривожланиши ўтган йилдагидан беш-етти кун орқада бўлиб, бир-иккита кўсак кам эди. Бутун куч, техника воситалари сафарбар этилиб, ғўза парвариши кучайтирилди, айниқса суғориш кеча-кундуз авж олдирилди, «шарбат»га зўр берилди. Натижада ой охирига келиб узилишнинг ўрни тўла қопланди, ҳозир ўсимлик ҳосил тўплаш жиҳатдан ўтган йилги даражадан ўзиб кетди.

Катта майдонларда бегона ўтлар илдизи билан бутунлай йўқотилди, профилактик чоралар кўрилиб, ҳашаротлар асосан қириб ташланди. Энг муҳими — агротехника тадбирлари изчиллик билан амалга оширилиши туфайли ҳосил нишоналари — шоналар, гулларнинг тўкилишига йўл қўйилмади. Пахтакорларимизнинг яна бир ютуғи шу бўлдики, суғориш, культивация, бегона ўтга қарши кураш, ҳашаротларга қарши дори сепиш ишлари бир бирига боғлаб олиб борилди, узилишга йўл қўйилмади. Бу ҳам ўсимликнинг биринчи ва иккинчи ярусида кўпроқ ҳосил нишоналари тўпланишини таъминлади.

Шу ўринда колхозимиз аъзоларининг меҳнатдаги жасоратидан айрим мисоллар келтирамиз. 2000 гектар майдонда ғўза ўстиряпмиз, бултур гектаридан 45 центнердан ҳосил олиб, 9000 тонна пахта тайёрлаган эдик. **Бу йил ҳосилдорликни 46 центнерга кўтариб, 9200 тонна «оқ олтин» етиштирамиз. Ўтган йили машиналарда 3.550 тонна пахта терилган эди, бу йил 5.500 тонна пахта терилади.**

Ғўзаларимиз беш марта комплекс парваришдан чиқарилди, уч марта қондириб суғорилди, культивацияда ҳам, суғоришда ҳам, озиқлантиришда ҳам сифатга алоҳида эътибор берилди. Бирор туп ғўзанинг очиқиб ёки чанқаб қолишига йўл қўйилмади. Натижада ғўзалар ҳосилни текис тўплаяпти. Бу йил ҳар гектар ердаги кўчат сони ўтган йилдагига нисбатан ўртача 25—30 минг туп кўп. Сув ва ўғитни шуни назарда тутиб бердик.

МАСАЛАНИНГ бир нозик томони борки, буни унутишимиз мумкин эмас. Табиий офатлар, ҳашаротлар ва касалликлар туфайли оз бўлсада айрим карталарда сийрак ғўзалар бор. Энди чигит экиб ёки кўчат ўтказиб, уларнинг ўрнини қоплаш фурсати ўтди. Шунинг учун **август ойида парваришни янада кучайтириб, ҳар туп ғўзадан бир ярим — икки туп ғўза ҳосилини олишга эришмоғимиз керак.**

Бу йил унумдор пахта далаларимизда 42 та терим машинаси ишлайди. Шундан 14 таси «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли машинадир. 250 механизаторга, шу жумладан 34 механик-ҳайдовчига эгамиз. Демак, машиналарни тўлиқ икки сменада ишлатиш учун ҳамма имкониятлар бор. Яна 32 колхозчини механизация мактабида ўқитяпмиз, пахта терими даврида улар устоз механизаторлар ёнида шогирд бўлиб хизмат қилади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Жиззах область Мирзачўл районидаги Абай номли совхоз комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи Расул Ҳайдаровга йўллаган мактубидан кейин колхозимизда 50—60 центнерчи бригадалар сафи анча кенгайди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зариф Қурбонов бошлиқ бригада аъзолари 106 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан пахта ҳосили етиштириш ва ялпи ҳосилни қўл кучи ишлатмасдан машиналарда териш ташаббусини бошлади.

Область партия комитетининг аъзоси Ҳанифа Бекчонова бошлиқ бригада аъзолари ташаббусга қўшилиб, ҳар гектар ердан 60 центнердан пахта етиштириш, 90 процент ҳосилни «зангори кема»ларда теришга сўз бердилар. Омон Жабборов бошлиқ бригада аъзоларининг ҳиммати ҳам бундан кам эмас. Биз 50—60 **центнерчилик ҳаракатини кучайтириш йўли билан қўшимча 500 тоннадан зиёд пахта оламиз.**

Бригадалар ўртасида ҳосилдорликда тафовут бор. Бунга кўпроқ ер шароити сабаб бўлмоқда. Кўпчилик бригадаларимиз юқори ҳосил етиштиряпти, лекин колхозимизнинг ўртача даражасидан паст ҳосил олаётган бригадалар ҳам йўқ эмас. **Съездлар йилида хўжалигимиз бўйича ер шароитидан қатъий назар 46 центнердан кам ҳосил оладиган бирорта бригада бўлмаслигига эришамиз.** Нисбатан паст ҳосилли бригадаларни юқори ҳосиллилар даражасига кўтариш билан қўшимча 500 тонна пахта етиштирамиз.

МАШИНА теримини соз ўтказиш ҳосил миқдорини кўпайтиради, исрофгарчиликни тугатади, маҳсулот сортини оширади. Бу иш сифатсиз ўтказилса ҳосил чўғига путур етади. Биз, кўп йиллик тажрибага амал қилиб, машина терими майдонларини ҳозирдаёқ ажратиб чиқдик ва механизаторларга бириктдик. Механик ҳайдовчиларимиз ўзлари парвариш ўтказаётган пайкалларнинг пахтасини териб беришга рози бўлдилар. Карим Қувоқов, Жумабой Бобожонов, Оллоёр Кенжаев каби механик ҳайдовчиларимизнинг ҳар бири мавсумда 250—300 тоннадан пахта теришга сўз бердилар, бошқа механизаторларимиз ҳам қоли-қудрат мажбуриятлар қабул қилдилар.

Машина териминининг тақдирини сифатли ремонтдан чиқарилган «зангори кема»лар ва малакали механик-ҳайдовчилар ҳал қилади. Хўжалигимиздаги терим машиналари ремонтдан чиқарилиб, мавсумга шайлаб қўйилди. Дала бошида хизмат кўрсатиш учун кўчма устахоналар ташкил қилинди. Уларда малакали механиклар, пайвандчилар, токарлар иш олиб боради, бирорта машинанинг бекор туриб қолишига йўл қўймаймиз. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтамизки, **бу йил ҳар бир терим машинасининг мавсумдаги иш унумини ўтган йилдагига қараганда 25—30 процент оширамиз.**

Шу кунга қадар партия ва совет ташкилотлари раҳбарлигида ғўза парваришида анчагина ишлар қилдик, халқимизнинг меҳнати, техника қудрати, ўғитлар мўъжизаси билан ҳамма майдонларда мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратяпмиз. Лекин қилинган ишлар талабни тўла қондира олмаслигидан кўз юма олмаймиз. Бойиси, **съездлар йилида республикамиз бўйича 5 миллион 300 минг тонна пахта тайёрлашимиз керак. Ҳар бир область, район, колхоз ва совхозда ҳам юксак мажбуриятлар қабул қилинган. Кўзланган мақсадга эришмоқ учун ҳамма жойда август ойини ҳосилга ҳосил қўшиш ойига айлантириб, зарбдорчасига меҳнат қилмоғимиз керак.**

АВГУСТ ойининг вазифалари нималардан иборат? Бизнинг фикримизча август ойида ҳамма майдонларда уч марта, яъни ҳар ўн кунда бир марта комплекс ғўза парвариши ўтказишимиз, камҳосилли майдонларга табақалаб бир марта қўшимча ишлов беришимиз керак. Бунинг учун бирорта колхозчи ёки совхоз ишчиси пахтазордан четга чиқмасин, чопиқ тракторлари ҳақида ҳам шундай дейиш керак. Шунга қўшимча идора аппарати ходимлари, иккинчи даражали ишлар билан банд бўлган кишилар, автотрактор паркларида бекор турган техника воситаларини дала ишларига сафарбар этайлик! **Бир кунда бир ярим — икки кунлик график миқдоридаги ишни сифатли бажарганимиздагина юксак мажбуриятимизни қоплайдиган даражада ҳосил тўплашга эришамиз.**

Ҳосил тўплаш — улкан ишнинг бошланиши, бирорта шона, гул ёки тугунчанинг тўкилишига йўл қўймаслигимиз, аксинча, кўсаклар сонини кўпайтириб, салмоғини оширишимиз керак. Биринчи ва иккинчи ярусларидаги кўсаклар сони нечоғли кўп ва салмоқдор бўлса, биринчи сорт пахта шунча кўпаяди, энг муҳими — кўсаклар тез очилади. Бунинг учун чуқур культивация ўтказишни **жадал давом эттиришимиз. Ғўзаларни «шарбат»га қондиришимиз лозим. Бирор туп ғўза эътиборимиздан четда қолмасин!**

Ғўзалар ўсиб, ҳосил шохлари бир-бирига киришиб кетди. Бундай шароитда культиваторларга тўсиқлар ўрнатиш лозим, токи бирорта шох ёки ҳосил нишонаси зарарланмасин. Культиваторларнинг ишчи органлари тўлиқ бўлиши, қатор ораларини белгиланган миқдорда чуқурлик ва кенгликда қамраб олиши керак. Натижада ўсимликнинг қуёш нури, ҳаводан фойдаланиши яхшиланади. Бизнинг фикримизча, ҳар бир чопиқ тракторига 5-6 гектар иш нормаси белгилаш, сифатни яхшилаш мақсадга мувофиқдир.

Август ойининг биринчи ярмида суғоришни авж олдирмоғимиз даркор. Суғориш кеча-кундуз ўтказилиши, сувчилар эгат ораларида юриши, сувнинг равон оқишини кузатиб бориши керак. Ғўзалар беш-олти кун чанқатиб қўйилса 25-30 процент ҳосилини тўкиб юборади, устма-уст суғорилса, ғовлаб кетиб камҳосилли бўлиб қолади. Шунинг учун суғоришда нормага қаттиқ риоя қилиш, ҳар қатра сувдан оқилона фойдаланиш зарур. **Бир литр сувдан икки-уч литр сувнинг нафини кўриш шиори мавсум охиригача сақланиб қолиши керак.**

Ўсимлик сони ўтган йилдагидан 25-30 минг туп кўплиги айтилди. Афсуски, айрим жойларда ўғит ва сув ўтган йилги кўчат сони ҳисобига олинган ҳолда берилди. Оқибатда, анчагина майдонларнинг ғўзалари сув ва озуқага тўймади. **Вазиятни ҳисобга олиб, ғўзаларни «шарбат»га қондиришимиз лозим. Сувни фақат «шарбат»га аралаштириб берайлик!**

Шу кунларда ғўза қатор ораларини мунтазам шомоллатиб турмоғимиз керак. Айни кезда чеканкани тезкорлик билан тугаллашимиз зарур. **Вақтида ва сифатли ўтказилган чеканка ҳосилдорликни 5-6 центнер оширади.** Зарур топилган жойларда такрор чеканка ўтказиш тавсия этилади. **Чеканкани фақат машиналарда ўтказсак, иш унуми юқори бўлади, фурсатдан ютамиз, кўплаб маблағни тежаб қоламиз**

ПАХТА йиғим-теримига тайёргарлик ишларини ҳам маромига етказиб қўйишимиз керак. Бу йил кўсакларнинг эртароқ очилиши кутилмоқда. Шундай бўлгач, терим бошланганда шошилиб қолмайлик, қийинчиликларга дуч келмайлик, **ҳар куни йиллик планнинг 3-4 проценти, машиналар ишга туширилгач, 7-8 проценти миқдорида пахта топшириш учун «Зангори кемалар», тележкалар, юк машиналари, тош-тарозилар, хирмон жойлар, машиналар айланадиган йўллар, кўприкларни мавсумга тезкорлик билан шайлаб қўяйлик!**

Биз бу йил ялпи ҳосилнинг деярли ҳаммасини биринчи сортга сотиш ниятидамиз. Бунга эришмоқ учун август ойида ғўза парваришини янада кучайтиришимиз керак. Шу кунларда пахта далаларида 44 чопиқ трактори ишлаб турибди. 160 сувчи ғўзаларни асад сувига қондиряпти, ҳар гектар ерга ўртача олти тонна гўнг «шарбат» қилиб оқизияпти. Жумагул Матқурбонова Фотима Қосимова, Сафо Тожиев, Раҳим Ёқубов каби тажрибали сувчиларимиз оз сув билан катта майдонлардаги ғўзаларни қондириб суғоришдаги тажрибаларини ҳамкасбларига ўргатмоқдалар. Агроном Нурулло Машарипов раҳбарлигидаги сифат комиссияси қизғин иш олиб бормоқда, самарадорлик ва сифат бош мезон қилиб қўйилди.

Пахта терими бошлангунча ғўза парваришини сира сусайтирмасдан кучайтирамиз, теримга пухта тараддуд кўрамиз, бу ишни ўтган йилдагидан ҳам уюшқоқлик билан ўтказамиз, ҳар гектар ердан 46 центнердан ҳосил кўтариб, она-Ватанга 9200 тонна «оқ олтин» етказиб берамиз. Бу КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларига амалий иш билан берган жавобимиз бўлади.

Искандар ДЎСОВ,
Хоразм область Боғот районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Нариманов номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, республика Олий Совети депутати.

Л. И. БРЕЖНЕВ Г. ГУСАК БИЛАН ДЎСТОНА СУҲБАТЛАШДИ

30 июль куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Совет Иттифоқида дам олаётган Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак билан суҳбатлашди.

Л. И. Брежнев ва Г. Гусак ўртоқлар ҳар томонлама Совет — Чехословакия ҳамкорлигини янада ривожлантириш масалалари хусусида фикрлашиб олдилар. Шу билан бирга улар КПСС билан ЧКП ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш жуда муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар.

Иккала партия раҳбарлари Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш Якунловчи актининг қоидаларини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган проблемаларга катта эътибор бердилар. Улар КПСС билан ЧКП Берлиндаги конференцияда Европа коммунистик ва ишчи партиялари коллектив бўлиб ўртага қўйган мақсадларга эришиш учун ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилажакларини таъкидладилар.

Суҳбат қардошларча дўстлик ва тўла якдиллик вазиятида ўтди. (ТАСС).

ИРОҚ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ МАХСУС ВАКИЛИНИНГ МОСКВАДА БЎЛИШИ

30 июль куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко Ироқ Республикаси президентининг визит билан Совет Иттифоқига келган махсус вакили, Ироқ Араб социалистик Уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлиги аъзолигига номзод, ахборот министри Т. Азизни қабул қилди. Т. Азиз президент А. Х. ал Бакирнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневга йўллаган шахсий мактубини топширди. А. П. Кириленко билан Т. Азиз ўртасида суҳбат бўлди.

Шу куни Т. Азиз КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов билан учрашди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбатлар давомида актуал халқаро проблемалар тўғрисида гаплашиб олинди. Яқин Шарқдаги аҳволга, Ливандаги ва унинг атрофидаги вазиятга алоҳида эътибор берилди.

Иккала томон Ливандаги воқеаларнинг боришидан жуда ташвишланаётганлигини изҳор этиб, Ливанда ўт очишни ҳеч кечиктирмай тўхтатиш, шу мамлакатдаги вазиятни четдан ҳеч кимни аралаштирмай ливанликларнинг ўзлари унинг территориал бутунлиги, мустақиллиги ва суверенитетини сақлаб қолиш асосида нормаллаштиришлари муҳимлигини таъкидладилар.

Томонлар арабларнинг империализмга ва Исроил агрессиясига қарши кураши муваффақиятининг жуда муҳим шарти бўлган тараққийпарвар араб давлатлари ва халқлари, Фаластин қаршилик ҳаракати баҳамжиҳат бирлигини жипслаштириш ва мустаҳкамлаш ғоят зарур эканлигини қайд этдилар.

МАККАЖЎХОРИГА ЎРОҚ ТУШДИ

ҚИЗИЛТЕПА (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида 5800 тонна «каҳрабо дон», 12 минг тонна силос тайёрлаш мажбуриятини олган район маккажўхорикорлари астойдил меҳнат қилиб, барча майдонларда мўл ҳосил етиштирдилар. Маккажўхорининг ҳар тупида 2-3 тадан сердон сўта бор. Бўйи эса 5-5.5 метр.

Райондаги «Зарафшон» бўрдоқичилик совхози деҳқонлари областда биринчи бўлиб маккажўхори ўримини бошлаб юборишди. Маккажўхоризорларда ўрим агрегатлари юксак унум билан ишлатиляпти. Замон Раҳмонов, Сано Шодмонов, Адҳам Аҳмедов сингари серғайрат механизаторлар маккажўхори ўриш бўйича смена топшириқларини 1.5-2 баравардан ошириб бажаришга муваффақ бўлишаётир.

— Хўжалигимиз маккажўхорикорлари бир йилда икки йиллик чорва озуқаси тайёрлаш ташаббусига қўшилиб, бу йил 5650 тонна силос бостириш, 1000 тоннадан зиёд сенаж тайёрлаш учун кураш олиб боришяпти, — дейди совхоз директори Ҳаким Элов. — Ҳозирга қадар 1000 тонна силос, 700 тонна сенаж, 900 тонна дағал хашак тайёрланди. Биз маккажўхори ўримини 5-6 кундаёқ тугаллаймиз. Маккажўхоридан бўшаган майдонлар пешма-пеш шудгорланиб, кечки оқжўхори экилмоқда. Хўжалигимиз оқжўхорининг ҳар гектаридан 300 центнерга етказиб кўкпоя, 60-70 центнердан дон етиштиришга азму қарор қилишган.

Ҳ. ҚОДИРОВ.

Чеканка тугалланди

Ленин ордени кавалери, коммунист Ҳакимжон Қозоқов етакчилик қилаётган бригада пахтакорлари Янгиқўрғон районидаги «Октябрь» колхозида биринчи бўлиб ғўзани чеканка қилишни муваффақиятли тамомладилар. 80 гектар майдонда ғўза агротехника талаблари асосида чеканкадан чиқарилди.

— Коллективимиз ҳар гектар ердан пландаги 40 центнер ўрнига 55 центнердан пахта хирмони бунёд этиш учун курашмоқда, — дейди тажрибали пахтакор Ҳакимжон Қозоқов. — Чеканка ўтган йилдагидан 15 кун олдин тугалланди. Ўтган йилнинг шу даврида 5—6 тадан кўсак етиштирилган бўлса, бу йил бу кўрсаткич 9—10 тага етди. Ҳозирнинг ўзида гектаридан 45 центнер пахта тайёр деса бўлади. Август ойида 3 марта ишлов, 2 марта «шарбат» берамиз.

Бригада пахтакорлари жасорат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Турғунпўлат Каримов, Холматжон Бозоров сингари моҳир механизаторлар ишни эрта бошлаб, кунига 8.5—9 гектар майдонга ишлов бериб, кунлик нормани ошириб бажармоқдалар. Мўл ҳосил етиштиришда миришкор сувчилар ибрат кўрсатишяпти. Мирзаакбар Ўринов, Абдурасул Абдуллаев, Қўчқорбой Сатторов каби моҳир сувчилар ҳар куни 1—1,5 гектар майдонга оби ҳаёт тарашяпти.

Бригада пахтакорлари ҳосилнинг 80 процентини машиналарда йиғиб-териб олиш ниятида ғўзалар машинабоп қилиб ўстирилишига алоҳида эътибор беришаётир.

О. МЎМИНОВ,
Наманган области.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИ

НУКУС, 31 июль. (ЎзТАГ). Бугун Қорақалпоғистон область партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлди. КПСС XXV съезди қарорларини ва материалларини пропаганда қилиш соҳасида Қорақалпоғистон коммунистларининг вазифалари тўғрисида Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов доклад қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов нутқ сўзлади.

Қабул қилинган қарорда йиғилиш КПСС XXV съезди қарорлари ва материалларини автоном республика меҳнаткашлари ўртасида пропаганда қилишни янада такомиллаштириш юзасидан конкрет тадбирларни белгилади.

• • •

УРГАНЧ, 31 июль. (ЎзТАГ). Бугун Хоразм область партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС XXV съезди қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Краснодар ғаллакорларига йўллаган мактуби, Қизилўрда области мўл шоли ҳосили усталарининг мамлакатдаги барча шоликорларга мурожаати асосида ғалла етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги вазифаларни муҳокама қилдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров нутқ сўзлади.

• • •

ҚАРШИ, 31 июль. (ЎзТАГ). Бугун Қашқадарё область партия активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС XXV съезди қарорлари асосида Қашқадарё областида физкультура ва спортни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида область партия комитетининг секретари М. Х. Худойқуловнинг докладини муҳокама қилдилар.

РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

31 июль куни Тошкентда республика колхозлар кенгашининг мажлиси бўлди. Кенгаш аъзолари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш соҳасида республика қишлоқ меҳнаткашларининг вазифаларини муҳокама этдилар. Қабул қилинган қарорда ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш учун колхоз қишлоқлари меҳнаткашлари ўртасида социалистик мусобақани кенг авж олдириш тадбирлари белгиланди.

Мажлисда областларда ва Қорақалпоғистон АССРда чорвачилик комплекслари қуриш билан шуғулланувчи колхозлараро кенгашлар тузиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

БУХОРО ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

БУХОРО, 31 июль. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Бухоро области қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши бўлди. Кенгаш қатнашчилари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш соҳасида область қишлоқ хўжалик ходимларининг вазифалари тўғрисида область партия комитетининг секретари Д. С. Ёдгоровнинг докладини муҳокама қилдилар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбонов нутқ сўзлади.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

САМАРҚАНД, 31 июль. (ЎзТАГ). Ҳиндистон парламенти халқ палатасининг спикери Б. Р. Бхагат бошчилигидаги Ҳиндистон парламенти делегацияси бугун бу ерга келди.

Дўст мамлакатдан келган меҳмонлар Самарқанд ҳаёти билан, шаҳар меҳнаткашларининг экономика фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида эришган ютуқлари билан танишдилар. Делегация аъзолари шаҳарнинг тарихий ёдгорликларини, янги уй-жой кварталларини кўздан кечирдилар.

МЕВА-САБЗАВОТ МАҲСУЛОТЛАРИ ТАЙЁРЛАШ СУРЪАТЛАРИНИ ОШИРАЙЛИК!

Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев партия XXV съездига КПСС Марказий Комитети номидан қилган Ҳисобот докладида бундай деган эди: «...Сабзавот, мева етиштиришда катта ўсишга эришиш керак. Бу ўринда «майда» иш йўқ — картошка пиёзнинг ўрнини, помидор шарбати эса, ўсимлик ёғи ўрнини босмайди. Совет кишисининг дастурхонида ҳамма нарса муҳайё бўлиши лозим. Буни таъминлаш эса қишлоқ хўжалик ходимларининг бевосита бурчидир».

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнатчилари партия йўл-йўриқларига амал қилиб ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида сабзавот, мевадан мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳозирги вақтда сабзавот, мева, картошкани йиғиштириб олиш ва уни давлатга топшириш тез суръатлар билан олиб борилмоқда, полиз маҳсулотларини тайёрлашга киришилди.

Денов, Бойсун, Балиқчи районларининг сабзавоткорлари планни муддатидан илгари бажариб, оширилган мажбуриятлар ҳисобига давлатга сабзавот сотишни давом эттирмоқдалар. Калинин, Тошкент, Москва, Оржоникидзе, Олтиариқ, Охунбобоев районларида сабзавотни йиғиштириб олиш ва сотиш яхши ташкил этилди. Шу билан бирга кўпгина хўжаликлар сабзавот маҳсулотларини йиғиштириб олиш ва тайёрлашда асоссиз равишда сусткашлик ва уюшқоқсизликка йўл қўймоқдалар. Қамаши, Янгиқўрғон, Оҳангарон ва Косон районларининг колхоз ва совхозлари сабзавот тайёрлаш планини 13—16 процент, Ленин, Чироқчи, Шаҳрисабз, Шерободод, Китоб, Юқори Чирчиқ, Каттақўрғон районлари 9-11 процент, Чиноз, Булунғур ва Хатирчи районлари эса, бор-йўғи тўрт процент бажардилар. Шундай ҳоллар ҳам рўй бермоқдаки, айрим хўжаликларда белгиланган турдаги сабзавот тайёрланмаётир. Чунончи, Пскент райони планга биноан давлатга 3560 тонна, Чиноз райони 3305 тонна пиёз топшириши керак. Лекин бу районларда ҳали пиёз тайёрлашга киришилгани йўқ. Сариосиё районидаги колхоз ва совхозлар давлатга 7150 тонна сабзавот сотдилар, ана шундан 1004 тоннаси карам бўлиб, бор-йўғи 150 тонна бодринг, помидор, пиёз, сабзи ва бошқа сабзавотлардир.

Риштон районининг хўжаликлари давлатга сабзавот сотиш планини 68 процент бажардилар. Шу жумладан бодринг, пиёз, карам ва сабзи сотиш плани бор-йўғи 1—4 процент бажарилди.

Республика умумиттифоқ фондига сабзавот-мева етказиб бериш планини 70 процент бажарди.

Андижон, Фарғона, Наманган областларининг ихтисослаштирилган совхозлари бу муҳим тадбирга тегишли даражада эътибор бермаяптилар, бу эса ана шу маҳсулотларни олувчиларнинг ҳаққоний таънасига сабаб бўлмоқда. Фарғона ишлаб чиқариш-аграр бирлашмасининг Ленин номли совхози помидор жўнатиш планини 46 процент, «Ёш ленинчи» совхози 14 процент, Наманган ишлаб чиқариш-аграр бирлашмасининг Охунбобоев номли совхози 48 процент бажарди.

Республика боғбонлари ва соҳибкорлари олдида катта вазифалар турибди. Оққўрғон, Бекобод, Пскент, Москва, Жомбой, Нарпай, Шеробод, Норин, Жиззах, Фориш, Ғаллаорол, Зомин, Ғузор, Қамаши, Бўз ва бошқа районлар мева тайёрлаш планини муваффақиятли бажариб, мева йиғишни давом эттирмоқдалар.

Оржоникидзе районининг боғбонлари ва соҳибкорлари бу йил икки план ҳажмида мева ва узум тайёрлашдан иборат қимматли ташаббус билан майдонга чиқдилар.

Афсуски, ваъдасига вафо қилмаётган раҳбарлар ҳам анчагина топилади. Масалан, мева тайёрлаш плани Қоракўл районида бор-йўғи 0,9 процент, Когон районида 5 процент, Бухоро районида 8 процент, Ғиждувон районида 11 процент, Сариосиё ва Бағдод районларида атиги 14 процент бажарилди. Янгиқўрғон Киров, Шўрчи, Яккабоғ районларининг, Қувасой шаҳрининг колхоз ва совхозлари маҳсулот тайёрлашни пайсалга солмоқдалар.

Сурхондарё, Қашқадарё, Наманган ва Самарқанд областларининг ихтисослаштирилган совхозларида умумиттифоқ фондига мева етказиб бериш суръатлари паст.

Андижон, Наманган ва Фарғона областларининг колхоз ва совхозлари картошкани ковлаб олиш ва тайёрлаш планини барбод этмоқдалар.

Сабзавот, мева ҳамма жойда ғарқ пишиб етилмоқда, бу эса сабзавот, мевани йиғиб-териб олиш, тайёрлаш билан, уни сотиш ва қайта ишлаш билан банд бўлган кишиларнинг ҳаммасидан янада юксакроқ масъулият ва уюшқоқлик билан иш кўришни талаб қилади. Етиштирилган ҳосилнинг нес-нобуд бўлишига йўл қўймаслик учун ҳамма жойда қўшимча меҳнат ва моддий техника ресурсларини сафарбар қилиш, маҳсулот етиштириш ва тайёрлаш планларининг бажарилиши қандай бораётганлиги устидан таъсирчан назоратни таъминлаш зарур.

ПЎЛАТ МАГИСТРАЛЛАРДА

БУГУН — БУТУНИТТИФОҚ ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИ

КПСС XXV съезди халқ хўжалигининг барча тармоқлари каби темир йўл транспортини янада тараққий эттиришнинг улкан программасини белгилаб берди. Ўнинчи беш йилликда мамлакатимиз темир йўлчилари олдида темир йўл транспортининг юк оборотини тахминан 22 процент ва пассажирлар ташиш оборотини 14-15 процент ошириш, темир йўл тармоғининг энг серқатнов йўналишларида 2 минг 800 километрли иккинчи изни қуриш, темир йўлларнинг 2,5 минг километрини электрлаштириш, қарийб уч минг километр янги темир йўл линиясини ишга тушириш каби муҳим вазифалар турибди.

Бу улуғвор режаларни бажаришга бизнинг кўп минг кишилик бўлимимиз коллективи ҳам катта ҳисса қўшмоқда. Маълумки, Тошкент темир йўл бўлими Ўрта Осиёдаги энг йирик ва илғор хўжаликлардан ҳисобланади. Йўловчилар бўлимимизга қарашли 40 га яқин станциялардан бевосита фойдаланадилар. Демак, станцияларимизда йўловчилар учун барча қулайликларни яратиб бериш — бизнинг асосий бурчимиздир. Бу эса меҳнат унумдорлигини ошириш ва бажарилаётган иш сифатини яхшилаш имконини бермоқда.

Тўққизинчи беш йилликда бўлимимизга қарашли темир йўл тармоқларида йўловчи ташиш обороти 15,6 процент кўпайди. Агар коллективимиз 1971 йили жами 9 миллионга яқин йўловчига хизмат кўрсатган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 12 миллион 400 мингга етди. Ўтган беш йилликда темир йўлимиз бўйича йўловчилар ташиш 3 ярим миллион кишига кўпайди. Шу давр мобайнида поезд билетларини олдиндан сотиш икки ҳисса ортди.

Ҳа, бўлимимиз тармоқларида юк обороти билан бир қаторда йўловчилар ташиш обороти ҳам муттасил ошиб бормоқда. Бунга шу йилнинг биринчи ярмида амалга оширган ишларимиз ва эришаётган ютуқларимиз яққол мисол бўла олади. Коллективимиз етти ойлик планларини ҳам барча кўрсаткичлар бўйича анча ошириб бажариб, Бутуниттифоқ темирйўлчилар кунини муносиб меҳнат совғаси билан кутиб олди. Шу ўтган қисқа вақт ичида планга қўшимча кўплаб халқ хўжалик юклари ва минг-минглаб йўловчилар барвақт манзилга етказиб қўйилди. Шуниси қувончлики, ишларнинг тезлашиб бориши билан бирга йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиш кун сайин яхшиланмоқда.

Темирйўлчиларимиз уч йилдан буён сурункасига Бутуниттифоқ кўрик-конкурсида ғолиб чиқиб, СССР Темир йўл министрлиги ва темир йўл транспорти касаба союзлари Марказий Советининг биринчи даражали пул мукофоти ва Фахрий ёрлиғини олишга сазовор бўлмоқдалар. Бундан ташқари, Тошкент станцияси коллективи ва Чирчиқ ҳамда Тошкент темир йўл электр таъминоти участкаларининг пешқадам коллективлари ҳам кўрик-конкурсда биринчи ўринни эгаллашяпти.

Йўловчилар ташиш ишларини тезлаштириш ва уларга намунали хизмат кўрсатишни таъминлаш коллективимизнинг диққат-эътиборида. Шу сабабли бу соҳада катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Масалан, Чиноз, Ўртаовул, Дарвоза станцияларининг вокзаллари реконструкция қилинди. Сариёғочда янги вокзал биноси ишга туширилди. Келес, Қизил тўқимачи станцияларининг реконструкцияси ҳам тўла тугалланди. Барча станция ва вокзалларимизда бу йилги ёзги мавсумга анча олдиндан тайёргарлик кўрилди. Узоқ масофаларга ва шаҳарлар атрофига қатнайдиган пассажир поездлари кўпайтирилди. Мавжуд станциялар ва вагон деполарининг иш графиклари ёзги мавсумга мос қилиб қайта тузилди. Бу айни пайтда йўловчилар ташиш ишини яхшилашда самарали натижалар бермоқда. Бундан ташқари, ҳар бир вокзалда йўловчиларга қулай шароитлар яратиш мақсадида автомат справочниклар, кассалар, телефонлар, юк сақлагичлар ва бошқа шу каби механизмлар, шунингдек, юк тушириш ва ортиш воситалари ҳам анча кўпайтирилди.

Темир йўл бўлимимиз пассажир хўжаликларини кенгайтириш ва уларни ободонлаштиришга ҳам етарли аҳамият бермоқда. Фақат шу йилнинг ўзида бундай ишлар учун ярим миллион сўмга яқин маблағ сарфланди. Бу аввалги йилларда сарф қилинган маблағлар миқдоридан анча кўпдир.

Йўловчилар ташишни яхшилашда билет сотиладиган кассаларни кўпайтириш алоҳида аҳамият касб этади. Буни ҳисобга олиб курорт ва санаторийларда, дам олиш уйларида, шаҳарлардаги йирик корхона ва муассасаларда, олий ўқув юртларида билет сотиладиган кассаларнинг филиалларини ташкил қилмоқдамиз. Ҳозирнинг ўзида Тошкент станцияси тармоқларида 40 та касса ишлаб турибди. Йилнинг ёз фаслида йўловчиларга қулайликлар яратиш учун янгидан бир қанча билет сотиладиган кассалар ишга туширилди. Эндиликда район марказларида ҳам кассалар ва уларнинг филиалларини ташкил қилишга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Чунки, бу тадбирлар пассажирлар учун ҳам, темир йўл бўлимимиз учун ҳам катта қулайликлар беради.

Амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида кўплаб мисоллар келтирса бўлади. Масалан, поездлардаги бўш ўринларни аниқлаш ва уларни тўғри тақсимлашда, умуман, ҳисоб-китоб ишларида янги ташкил этилган ягона марказ иш бермоқда. Чунки, бу марказ ёрдамида Иттифоқимизнинг деярли ҳамма йирик темир йўл станциялари билан мустаҳкам алоқа ўрнатилган. Шу туфайли эндиликда йўловчилар кассадан истаган манзилларига бориш ва келиш билетларини анча олдиндан бемалол сотиб олишлари мумкин.

Ёз мавсумида транспортнинг барча тармоқлари сингари темир йўл транспортида ҳам йўловчилар ниҳоятда кўп бўлади. Буни ҳисобга олиб, биз ёз фаслида бир қанча қўшимча янги маршрутлар ташкил этдик. Тошкент — Москва, Тошкент — Харьков, Тошкент — Омск, Тошкент — Оренбург, Тошкент — Ленинград, Тошкент — Уфа — Қозон, Тошкент — Свердловск, Тошкент — Челябинск маршрутлари шулар жумласидандир. Шунингдек, илгари мавжуд маршрутларда қатнайдиган поездлар сони бирмунча кўпайтирилди.

Ҳар бир станция ва вокзал биноларида йўловчиларга савдо, медицина ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш ишлари ҳам тобора яхшиланиб бормоқда. Қилинаётган ишлар, амалга оширилаётган ташкилий ва техникавий тадбирлар натижасида шу кунларда темир йўл бўлимимиз тармоқларида қиш фаслидагидан бир ярим-икки ҳисса кўп йўловчи ташилмоқда.

Темирйўлчиларимиз бир неча йилдан буён чимкентлик касбдошлари билан мусобақалашиб келмоқдалар. Ҳамкорликда ишлаш, янгиликларни қунт билан ўрганиш, илғор иш усулларини кенг оммалаштириш ҳар иккала коллектив учун ҳам жуда фойдали бўлмоқда.

Меҳнатсевар коллективимиз яқин масофалар бўйлаб қатнайдиган шаҳар атрофи поездларидан унумли фойдаланишга ҳам эътибор бермоқда. Ҳозирги кунда темир йўл бўлимимиз бўйича 12 жуфт шундай поезд белгиланган масофалар бўйича бетўхтов қатнаб турибди. Келгусида уларнинг сони янада кўпайтирилади. Биз электр поездлари қатновини яхшилаш устида қунт билан ишламоқдамиз. Ҳозир биргина Тошкент ва Янгийўл шаҳарлари ўртасида 7 жуфт электр поезди қатнамоқда. Шунингдек, Тошкентдан Ғазалкент шаҳри яқинидаги Хўжакент станциясига кунига 8 жуфт электр поезди ҳаракат қилаётир. Бундай электр поездлар Тошкентдан Чинозга, Сирдарё ва Чирчиқ шаҳарларига ҳам мунтазам қатнаб турибди. Ҳозир яқин масофалар бўйлаб қатнайдиган йўловчиларнинг 70 процентдан ортиқроғи электр поездлари хизматидан баҳраманд бўлаётир. Ўнинчи беш йилликда электр поездлари янада кўпайтирилади. Бунинг учун яна бир қанча янги йўллар қуриш мўлжалланмоқда.

Пешқадам темир йўлчиларимиз ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида ўз олдиларида турган муҳим вазифаларни тўла-тўкис бажарадилар. Бунга ишончимиз комил.

Р. РАҲМОНБЕРДИЕВ,
Ўрта Осиё темир йўли Тошкент йўловчилар ташиш бўлимасининг бошлиғи.

ҚИШЛОҚ СОВЕТИНИНГ ТАШАББУСИ БИЛАН

УЧҚЎПРИК. (Фарғона области). (ЎзТАГ). Қумариқ қишлоғининг архитектура ансамблига яна битта икки қаватли шинам бино — 140 ўринли болалар боғчаси қўшилди. Мактабгача тарбия болалар муассасасининг бу типовой биноси Ленинград районидаги Охунбобоев номли колхознинг маблағи ҳисобига Ғозиғиждон қишлоқ совети доимий комиссиясининг тавсиясига биноан барпо қилинди.

Қишлоқ советининг депутатлари колхоз активлари билан биргаликда қишлоқ меҳнаткашларининг маданиятини оширишга қаратилган кўпгина яхши ишларнинг ташаббусчиси бўлиб майдонга чиқмоқдалар. Совет сайловчиларнинг наказларини бажара бориб, колхоз территориясида ҳозир қурилиб бўлай деган мактаб биносининг қад кўтаришига эришди. Депутатларнинг астойдил талаби билан қишлоқ совети клуби ҳузурида хотин-қизлар халқ университети ташкил этилди. Колхозчи хотин-қизлардан 48 киши ана шу университет тингловчиларидир. Бу ерда коммунистик ахлоқ, турмуш маданияти тўғрисида лекциялар ўқилмоқда. Колхоз территориясида маиший хизмат кўрсатиш комбинати, хўжалик моллари билан савдо қиладиган магазин очилган. Эндиликда янги уйларга кўчиб ўтган юзга яқин оила мебель ёки холодильник харид қилиш учун Қўқонга боришнинг зарурати қолмади. Қишлоқ депутатларининг ташаббуси билан анчагина яхши анъаналар қарор топди. — Янги туғилган чақалоқларни тантанали равишда рўйхатга олиш, йигитларни совет армияси сафларига кузатиб қўйиш, комсомол тўйлари шулар жумласидандир.

Колхоз меҳнатчилари турмуш маданиятининг ўсиши уларнинг фаолияти кучайишига сезиларли таъсир ўтказмоқда. Бу йил пахтакорлар пахта майдонларининг ҳар гектаридан ўтган йилдагидан саккиз центнер ортиқ — 45 центнер «оқ олтин» олишни мўлжаллаб турибдилар.

ВАҚТДАН ЎЗАЁТГАНЛАР

Самарадорлик ва сифат беш йиллиги бўлмиш ўнинчи беш йилликнинг дастлабки босқичида ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб юборган Шўрчидаги 77-автобаза коллективи қувонарли натижаларга эришмоқда. Сурхондарёлик транспортчилар автомобиль паркидан унумли фойдаланиш, машиналарнинг иш коэффициентини ошириш учун ички резервларни ишлаб чиқаришга дадил жорий қилмоқдалар. Натижада, ярим йиллик топшириқлар асосий иқтисодий-техникавий кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарилди. Планда кўрсатилган 942 тонна ўрнига 1 миллион 23 минг тонна халқ хўжалик юклари белгиланган манзилга етказиб берилди.

Автобаза коллективи қўлга киритаётган ютуқларда 1977 йил ҳисобига меҳнат қилаётган Дамин Маматқулов, Доим Мавлонов, Ражаб Рўзиқулов сингари пешқадам шоферларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда.

Шўрчилик транспортчиларнинг бутун диққат-эътибори ўнинчи беш йиллик биринчи йили халқ хўжалик юклари ташиш планини 25 декабргача ўринлатишга қаратилган.

Б. МЕЛИКОВ.
Сурхондарё

ПЛАНЕТАМИЗДА

БАРҚАРОР ТИНЧЛИК УЧУН

Л. И. Брежневнинг «Правда» мухбири саволларига жавобларини чет эл матбуоти, ҳамма оммавий ахборот воситалари батафсил эълон қилмоқда ва шарҳламоқда. Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланиб бир йил муқаддам Хельсинкида ўтказилган кенгаш натижаларига Л. И. Брежнев берган баҳода умидворлик устунлик қилиб турганлиги таъкидлаб ўтилмоқда.

«Болгариядаги «Работническо дело» газетасининг ёзишича кенгаш жуда катта аҳамиятга молик воқеа бўлди. Бу кенгаш унда қатнашган ҳамма мамлакатлар халқларининг тинчликка бўлган хоҳиши-иродасини ифодалай олди. Хельсинкида коллектив бўлиб ишлаб чиқилган ҳужжат давлатлараро ишларни масъулият руҳида олиб боришнинг узоқ муддатли истиқболини белгилади.

Болгария Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Болгария ташқи ишлар министри П. Младенов бундай деди: КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг халқаро муносабатларни тинч-тотув яшаш асосида қайта қуриш учун олиб бораётган курашдаги буюк роли жаҳон миқёсида кенг равишда эътироф этилди. Инсоният қирғин келтирувчи термоядро урушининг олдини олишга, тинчлик ва тараққиётнинг янги уфқлари сари интилишга бебаҳо ҳисса қўшиб келаётган улуғ Ленин ватанидан миннатдордир.

П. Младенов КПСС XXV съездининг тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун бундан буёнги кураш соҳасидаги ташқи сиёсат программаси бениҳоя муҳим аҳамиятга молик эканлигини қайд этди. Якунловчи актнинг ҳамма принциплари ва аҳдномаларини бекаму кўст бажариш — Европада тинчлик ва хавфсизликни таъминлашнинг жуда муҳим шартидир, деб таъкидлади у.

Польшадаги «Трибуна люду» газетаси бир йил муқаддам Хельсинкида эришилган натижалар узоқ йилларгача таъсир ўтказа беради ва ҳеч ким буни қақшатиш, хаспўшлашга муваффақ бўла олмайди. Польшадаги «Жольнеж вольности» деган бошқа бир газета бундан буёнги ҳамкорлик йўлида сарфланаётган куч-ғайратларни кўпайтириш ҳамма халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушишини таъкидлади. (ТАСС).

ХЕЛЬСИНКИ КЕНГАШИ

ЯКУН ВА ИСТИҚБОЛЛАР

Бундан бир йил муқаддам 1975 йилнинг 1 августида Хельсинкига тўпланган Европадаги 33 давлат ҳамда АҚШ ва Канаданинг раҳбар арбоблари Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик юзасидан кенгашнинг Якунловчи актини имзолаган эдилар. Ўшандан буён ўтган вақт кенгашда кўтарилган масалаларнинг нақадар муҳимлигини тўла исботлади. Шу жиҳатдан ҳам Хельсинки кенгаши катта халқаро аҳамиятга эга воқеа бўлди. Чунки, бу кенгаш кескинликни юмшатишнинг янги босқичини бошлаб берди, тинч-тотув яшаш принципларини мустаҳкамлаш ва турлича ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасида тенг ҳуқуқли ҳамкорлик муносабатларини ўрнатиш йўлида муҳим босқич бўлиб қолди.

Хельсинкида ўтган Умумевропа кенгаши яна шуниси билан мисли кўрилмаган воқеа бўлдики, унда қатнашган давлатлар состави ва вакиллар даражаси жуда катта эди. Тарихда биринчи марта ижтимоий тузумлари, ташқи сиёсий программалари турлича бўлган давлатлар жуда катта группасининг олий сиёсий раҳбарлари тўпландилар. Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш керакки, кенгашда муҳокама қилинган масалалар кўлами ва ниҳоятда актуаллиги билан ажралиб туради. Жумладан, кенгашда иккинчи жаҳон урушининг сиёсий якуни чиқарилди. «Совуқ муносабатлар уруши» сиёсати бемаънилиги тан олинди. Бу сиёсат неча ўн йиллардан бери халқаро иқлимни заҳарлаб келарди. Кенгаш ҳозирги даврнинг энг муҳим вазифалари — тинчлик ва ялпи хавфсизликни мустаҳкамлаш масалаларини ҳал қилиш учун янги имкониятлар борлигини кўрсатди. Хельсинкида ҳамманинг розилиги асосида эришилган аҳдномалар идеология ва ижтимоий тафовутларни бартараф қилмагани ҳолда, Европа қитъасидаги барча халқларнинг манфаатларига жавоб беради.

Хельсинки кенгашида имзоланган Якунловчи актнинг асосини кенгашда қатнашган давлатлар ўзаро муносабатларида амал қилинадиган принциплар декларацияси ташкил этади. Бу декларация Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, турли социал тузумларга мансуб бўлган давлатлар ўртасида ҳар томонлама ҳамкорлик ва алоқаларни янада кенгайтириш, халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини моддий мазмун билан тўлдириш имконини беради.

Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган нарса яна шуки, кенгашда қуролли низолар чиқиши хавфини камайтиришга ва Европа давлатларининг экономика, техника, фан ва маданият соҳасида ҳамкорлигини янада кенгайтиришга қаратилган тадбирлар белгиланди. Албатта, кенгаш ҳужжатлари дунёдаги вазиятга бирдан таъсир кўрсата олади, ёки ҳужжатлар қабул қилиниши билан Европа қитъасидаги ва умуман дунёдаги барча қийинчиликлар ўз-ўзидан йўқолиб кетади, деб ўйлаш нотўғри бўлур эди. Давлатлар ўртасида мавжуд бўлган синфий ва идеологик тафовутлар, уларнинг турли социал тузумга мансублиги давлатларнинг халқаро ҳамкорлиги билан боғлиқ бўлган проблемаларни ҳал қилишга турлича ёндашиш вазиятини вужудга келтирмоқда. Бунинг устига бугунги воқеаларга кечаги ўлчов билан ёндашаётганлар ҳам йўқ эмас. Шунинг учун ҳам Якунловчи акт имзоланганлигига бир йил тўлган бугунги кунда давлатлар ўртасидаги муносабатлар принциплари эълон қилинишининг муҳимлиги тўғрисидагина эмас, балки бу принципларни амалга оширишнинг ҳам ниҳоятда муҳимлигини яна эслатиб ўтиш фойдадан холи эмас.

Хельсинки кенгашининг бир йиллиги якунларини қараб чиқар эканмиз, шуни дадил айтиш керакки, Якунловчи актнинг ўзагини ташкил этган принциплар декларациясини амалга оширишда анча силжишга эришилди. Бу эса, Европа қитъасида айрим қаршиликлар бўлишига қарамай, ўзаро ишонч иқлими қадамба-қадам мустаҳкамланмоқда, демакдир. Ўзаро ишончни мустаҳкамлашда томонларнинг ҳарбий машқлар ўтказиш тўғрисида бир-бирларини хабардор қилиш борасида келишиб олиши катта роль ўйнади.

Совет Иттифоқи Хельсинкида эришилган аҳдномаларни амалга ошириш учун курашмоқда. Бу нарса КПСС XXV съездида ҳам қайд қилиб ўтилди. «Давлатлар ўртасидаги ишончни, шу жумладан ҳарбий соҳадаги ишончни мустаҳкамлаш юзасидан баъзи бир бошқа тадбирлар ҳам белгиланди, — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Ҳисобот докладида, — Эндиликда асосий нарса — Хельсинкида келишиб олинган барча принциплар ва битишувларни амалий ишга татбиқ этишдир. Совет Иттифоқи худди шу йўсинда иш кўрмоқда ва бундан буён ҳам шу йўсинда иш кўраверади».

Дарҳақиқат, Совет Иттифоқи Хельсинки кенгаши аҳдномаларига мувофиқ ўз устига олган мажбуриятларни изчиллик билан бажармоқда. Орадан ўтган бир йил ичида мамлакатимизнинг халқаро маданий алоқалари беқиёс даражада ўсди ва кенгайди. Бундай алоқалар жаҳоннинг 120 мамлакати билан амалга оширилмоқда. СССР халқлари бошқа мамлакатлар халқларининг санъат асарлари билан танишмоқдалар, адабиёт янгиликларидан баҳраманд бўлмоқдалар, кинофильмларини кўрмоқдалар. Туристик йўлланма билан хорижий мамлакатларга бораётган Совет кишиларининг, Советлар юртига ташриф буюраётган чет эллик меҳмонларнинг сони йилдан-йилга кўпаймоқда.

Давлатлар ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришни тенг ҳуқуқли, ўзаро фойдали ҳамкорликсиз тасаввур қилиш қийин. Совет ҳукумати, КПСС Хельсинки кенгаши якунларига ана шу нуқтаи назардан ёндашиб иш тутмоқда. Зеро, бу йўлда чинакам муваффақиятга Умумевропа кенгашининг Якунловчи ҳужжатига имзо чеккан барча давлатларнинг узоқ ва сермашаққат иши орқалигина эришиш мумкин.

«Кенгаш жуда катта аҳамиятга молик воқеа бўлди, деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев «Правда» газетаси мухбирининг саволларига берган жавобида. — Бизнинг назаримизда энг муҳими шундан иборатки, у кенгашда қатнашган ҳамма мамлакатлар халқларининг тинчликка бўлган хоҳиш-иродасини ифодалай олди. Бир йил муқаддам Хельсинкида эришилган натижалар узоқ умр кўриши муқаррарлиги ва ҳеч ким уни қақшатишга, заифлаштиришга муваффақ бўла олмаслиги шубҳасиз».

Ф. МИНАДЗЕЛИ.

СОЦИАЛИЗМ ШАРОФАТИ

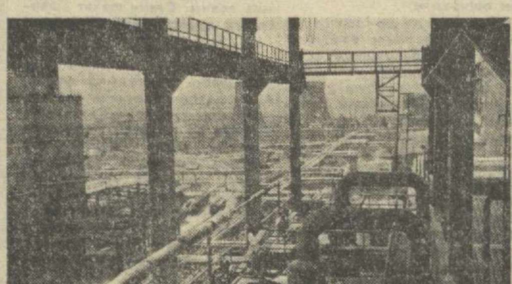

ЎЗАРО Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг иқтисодий қудрати йил сайин мустаҳкамланиб боряпти. Бу мамлакатлар узоқ муддатга мўлжалланган лойиҳаларни муваффақиятли амалга оширмоқдалар. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг яқинда бўлиб ўтган сессиясида улкан ютуқлар зўр мамнуният билан тилга олинди.

Болгария Халқ Республикаси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлардан бири. Мамлакатда йирик саноат корхоналари барпо этилмоқда. Девна саноат комплекси социалистик мамлакатларнинг ҳамкорлигида барпо этилган. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг кўп қисми қардош мамлакатларга жўнатилмоқда. Суратда: саноат комплексининг кўриниши.

ЦЕНТРАЛФОТО—ТАСС фотоси.

ТАРАҚҚИЁТ ДЕБОЧАСИ

МУСТАҚИЛ тараққиёт йўлига чиқиб олган давлатлар бугунги кунда жаҳон халқаро майдонида муҳим роль ўйнамоқдалар. Чад республикаси Африканинг ёш мустақил давлатларидан биридир. Мамлакат аҳолиси ўзининг миллий экономикасини ривожлантириш билан бирга физкультура ва спорт ишларини оммалаштиришга ҳам аҳамият бермоқда. Миллий спорт турлари билан бирга футбол, волейбол, баскетбол, бокс ва «спорт маликаси» — енгил атлетика ривожланмоқда. Совет Иттифоқидан келган мутахассислар чадлик ёш тренерларга ўз тажрибаларини ўргатишмоқда. Чад спортчилари спорт оламида дадил қадам ташлаб халқаро мусобақаларда иштирок этиш учун тайёргарлик кўришмоқда.

Озарбайжон Совет Социалистик Республикасидан келган тренер Ҳ. Зулфуқоров волейбол бўйича Чад терма командасини йирик мусобақаларга тайёрламоқда. Суратда: ёш чадлик волейболчилар ўз устозлари маслаҳатини диққат билан тинглашмоқда.

Н. Баратов (ТАСС) фотоси.

КАПИТАЛИЗМ КУЛФАТИ

КАПИТАЛИСТИК давлатларда ишсизлик, муҳтожлик тобора ошиб бормоқда. Озиқ-овқат маҳсулотларига қўйилаётган қўшимча нарх меҳнаткашларга моддий зарар келтирмоқда. Нарх-навонинг ошишига қарши оммавий намойишлар ўтказилмоқда.

Япония капиталистик дунёнинг энг қудратли мамлакатларидан биридир. Лекин бу ерда озиқ-овқат нархи тинмай ошиб бормоқда. Шу йилнинг июлидан бошлаб гуруч ва ғалланинг нархи 19 процентга оширилди. Гўшт маҳсулоти нархи эса тенг ярми — 50 процентга кўпайди.

Мамлакатда темир йўлда юриш, электр энергия, телефон ва телеграф хизмати учун ҳам нархларни ошириш мўлжалланмоқда. Натижада мамлакат аҳолисининг норозилиги ошиб бормоқда. Суратда: уй бекалари нарх-навонинг ошишига қарши оммавий намойиш ўтказишмоқда.

ЖАПАН ПРЕСС — ТАСС фотоси.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ПОРТУГАЛИЯ: ҲУКУМАТ ТУЗИЛДИ

Ўтган ҳафта ичи Лиссабонда 1974 йил 25 апрель революциясидан кейинги Португалиянинг биринчи конституцион ҳукумати тузилиб бўлди. Ҳукуматга социалистик партия раҳбари Мариу Соареш бошчилик қила бошлади. Янги кабинетда фақат битта сиёсий партия — социалистик партия вакиллари бор. Бир неча министрлик лавозимини мустақиллар билан ҳарбийлар эгаллашди.

Португалия Компартияси социалистларнинг фақат бир партия вакилларидан иборат ҳукумат тузиши қанчалик мақсадга мувофиқ эканлиги хусусида шубҳа билдирди. Гап шундаки, Республика ассамблеяси (парламенти)даги 262 депутатдан атиги 106 киши социалистик партия вакилларидир. Фақат шунинг ўзи ҳам бу партия тузган ҳукумат етарли даражада кенг негизга эга бўла олмаслигини кўрсатиб турибди. Бу ҳукумат сиёсат майдонида социалистлардан ўнгроқ позицияларда турган партияларнинг сукут билан қўллаб-қувватлашидан фойдаланишга мажбур бўлиши эҳтимолдан холи эмас, деди Португалия Компартиясининг Бош секретари А. Куньял.

Ҳолбуки, Республика ассамблеясининг ҳозирги составида коммунистлар билан социалистлар мутлақ кўпчилик овозга эгадирлар. Бу эса мустаҳкам негизга таяна оладиган ҳамда демократик ва прогрессив сиёсатни изчиллик билан ўтказишнинг пухта гарови бўлиб хизмат қила оладиган сўл ҳукумат тузиш учун объектив имконият яратади. Бироқ социалистик партия раҳбарлари бу имкониятни рад қилдилар.

Ўз-ўзидан равшанки, Португалиянинг янги ҳукуматига унинг ишларига қарабгина конкрет баҳо бериш мумкин, ҳозир эса у ўз программасини парламент муҳокамасига ҳавола қилиши лозим. М. Соареш бу программанинг асосий белгиларини баён этиб, революциянинг энг муҳим ғалабалари муқаррар характерда эканлигини таъкидлади. Унинг айтишича, аграр ислоҳот бундан буён ҳам амалга оширила беради, корхоналардаги ишчилар контроли сақланиб қолади. Гарчи ҳукумат саноатнинг янги тармоқларини давлат назорати остига олмоқчи бўлмасада, шу пайтгача национализация қилинган корхоналарнинг статуси ўзгармай қолади.

Ҳукумат мамлакат олдида турган жуда ўткир иқтисодий проблемаларни ҳал этишни, шунингдек террорчилик жазавасига қарши курашни ўзининг асосий вазифаларидан бири, деб ҳисоблайди.

Ташқи сиёсат соҳасида бош министр Мозамбик ва Ангола билан муносабатларни нормаллаштириш ҳамда барча мамлакатлар билан, шу жумладан социалистик мамлакатлар билан алоқаларни кенгайтириш тарафдори эканлигини айтди. Португалия Европадаги «Умумий бозор»га киришни хоҳлайди деди у.

Пекиннинг тазйиқи кор қилмади

Маочилар дипломатиясининг раҳбарлари аламзада бўлиб юришибди. Буни қарангки, қўшни Токиодагилар уларнинг «кун чиқиш мамлакатига» нисбатан кўп йиллардан бери зўр бериб ўтказиб келаётган сиёсатига шубҳа билдиришга журъат этишибди. Шубҳа билдириш билангина чекланмасдан, аслида уни рад этишибди.

Хўш, маочиларнинг асаби нега бузилди? Ахир сўнгги вақтларгача ҳам Пекиндагилар Хитойнинг Япония билан муносабатлари Мао режаларига мувофиқ ривожланиб келяпти, деб ҳисоблаган эдилар-ку. Мао режаларининг стратегик мақсади эса Японияниг бошқа мамлакатлар билан, аввало СССР билан одатдаги алоқаларини издан чиқариб, уни Хитойнинг саноат бобидаги қўшоғига айлантириб қўйишдан, ундан ўзларининг буюк давлатчилик мақсадлари йўлида фойдаланишдан иборат эди.

Япония ташқи ишлар министри К. Миядзаванинг парламент юқори палатаси ташқи ишлар комиссиясида сўзлаган нутқи Пекиндагиларни шу қадар дарғазаб қилди. Министр Япониянинг халқаро муносабатларга баҳо бериш масалаларида ўз фикрига эга бўлишдан иборат суверен ҳуқуқи борлигини уқтириб ўтди ва аслида Пекинни Япониянинг ички ишларига аралашишни бас қилишга чақирди. Миядзава Пекиннинг «Япония—Совет территориал масаласида» Японияни «қўллаб-қувватлаш» баҳонаси билан Япония—Совет муносабатларига раҳна солишга неча марталаб уринганлигига алоҳида эътиборни қаратди. У «қандай нуқтаи назарда бўлмасин», «Пекиннинг бу муносабатларга аралашуви номақбул» эканлиги тўғрисида гапирди.

«Япония, —деб таъкидлади «Нихон кэйдзай» газетаси, — ҳамма мамлакатлар билан дўстона муносабат боғлаб келмоқда. Табиийки, у Совет Иттифоқи билан ҳам дўстона муносабатларни сақлаб қолиш учун куч-ғайрат сарфламоқда. Башарти бундай позиция Хитойга ёқмас экан Япония унинг фикрига қўшила олмайди».

Бундай фикр — мулоҳазалар Пекиндагиларнинг жазавасини ҳаддан ташқари қўзғатиб юборди. Синьхуа, «Женьминь жибао» ва Пекин радиосидаги пропагандачилар бонг ура бошлади. Улар Япония ҳукуматидан СССРга нисбатан маочилар қабилидаги позицияга ўтишни ультиматум тарзида талаб қилишди.

Аммо бу сафар Пекиннинг тазйиқи кор қилмади. ХХР ташқи ишлар министрлигига чақирилган Япониянинг Пекиндаги элчиси Х. Огава Хитойларнинг ҳақоратомуз иборалардан иборат баёнотини тинглаб бўлгач аслида ўз министри айтган гапларни яна такрорлади. Равшанки, Токиода Пекинга нисбатан безовталик ва маочиларнинг Узоқ Шарқдаги кескинликни кучайтираётган ва дунёнинг шу районидаги вазиятни нормаллаштиришга халақит бераётган хатарли сиёсатидан норозилик кучаймоқда.

Ю. ЛОПАТИН, А. БИРЮКОВ
(ТАСС.)

ШАРТНОМА РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИНДИ

ТУНИС, 30 июль. (ТАСС). Тунис миллат мажлисининг депутатлари иқтисодий ва техникавий ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисида СССР ҳукумати билан Тунис Республикаси ҳукумати ўртасида шу йил апрель ойида имзоланган битимни ратификация қилди.

Шу ҳужжатга мувофиқ Совет Иттифоқи гидротехника комплексини қуришда ва Тунис миллий инженерлар мактабини кенгайтиришда Тунис билан ҳамкорлик қилади.

Маҳаллий матбуотнинг фикрича, Совет — Тунис битими ҳар иккала мамлакатнинг тенглик ва ўзаро манфаатдорлик, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик ва миллий суверенитетни ҳурматлаш принципларига асосланган дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга ҳамда иқтисодий техникавий ҳамкорликни ривожлантиришга интилаётганлигидан далолат беради.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ САҲИФАСИ

МАДҲИМИЗДАСИЗ, АЗАМАТ ИШЧИ!

РЕСПУБЛИКАДА МАЛАКАЛИ САНОАТ ИШЧИЛАРИНИНГ БИР ЯРИМ МИЛЛИОН КИШИЛИК ОТРЯДИ ВУЖУДГА КЕЛДИ. ИШЧИЛАР СИНФИ —СОЦИАЛИСТИК ЎЗБЕКИСТОННИНГ СУЯНГАН ТОҒИДИР, КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШДА ПАРТИЯ ЙЎЛИНИ АКТИВ ЎТКАЗУВЧИ КУЧДИР, КОЛХОЗЧИ ДЕҲҚОНЛАРНИНГ ИШОНЧЛИ ИТТИФОҚЧИСИ ВА ТАЯНЧИДИР.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

ИСТИҚБОЛ МАНБАИ

(ЁЗУВЧИЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ VI СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТИ АСҚАД МУХТОР БИЛАН СУҲБАТ)

— Асқад Мухторович, ёзувчиларнинг Бутуниттифоқ съездида ишчи синфи, меҳнат темалари ҳақидаги мусоҳабалар қандай мавқе эгаллади?

— Съездда бу гаплар, менингча, ҳозирги адабиётнинг марказий масаласи сифатида муносиб ўрин тутди. Инсон шахси ижтимоий меҳнатда шаклланади. Шунинг учун меҳнат, айниқса, ишчи синфининг ҳаёти ёзувчилар учун битмас-туганмас манба бўлиб қолаверади.

Бу масала бизнинг амалий-ижодий ишимиз учунгина муҳим эмас, унинг катта назарий аҳамияти ҳам бор. Биласиз, социалистик реализм адабиёти ишчи инсон образидан бошланган. Ижодий методимизнинг ривожи ва камолоти ҳам кўп жиҳатдан шу образ билан боғлиқ. Унда жамиятимизнинг инқилобий анъаналари ва юксак ахлоқий идеаллари мужассам. У борлиқни бадиий идрок этишда истиқбол манбаидир. Ишчи образи доимий ҳаракатда, ривожда, илмий-техника революцияси шароитида эса, у эътиқод, граждданлик руҳидан ташқари, юксак интеллектуаллик намунаси ҳамдир.

Хуллас, В. И. Лениннинг башорат қилиб айтган сўзлари адабий тажрибамизда кун сайин тасдиқланмоқда. У Максим Горькийнинг давр қадамига қулоқ сола билганлиги ҳақида гапириб, «давр марказида қайси синф турибди, даврнинг мундарижасини, унинг ривожидаги асосий йўналишни қайси синф белгилаяпти», — адиб мана шуни билиши керак, деб таълим берган эди.

— «Прозаикроқ» савол: ишлаб чиқариш ҳақидаги асарлар баъзан зерикарли чиқади, бу масалага сиз қандай қарайсиз?

— Агар ёзувчи ўз асарини «хусусий ҳаёт» ва «ишлаб чиқариш ҳаёти» деб икки «сектор»га бўлса, албатта, зерикарли чиқади. Ижтимоий меҳнатнинг одамлар учун интим бир муҳитга айланаётганини усталик билан кўрсата билиш керак. Бу ерда гап темада эмас, маҳоратда. «Кундалик иш» билан «жасорат» ўртасида ҳам шундай бир муносабат бор. Жасоратни тасвирласангиз қизиқиб ўқийдилар, кундалик иш тасвири кўпинча зерикарли бўлади. Лекин «кундалик иш»ни нима қилиш керак? Уни адабиётдан, қаҳрамонлар ҳаётидан чиқариб ташлаш керакми? Ҳаёт кўпинча асосан шундан иборат бўладику?

Мен бу ҳақда бир кекса ишчи билан (очиқроғи, китобда Заргаров деб атаган танишим билан) гаплашган эдим. «Ҳа, — деди у ўйлаб туриб, — ҳақиқатдан ҳам зерикарли: ҳар куни азонда сени будильник уйғотади, трамвайда тиқилинч... кунда шу аҳвол. Урушдан олдин ҳам шу эди, мен сизга айтсам. Ҳар куни будильник, ҳар куни будильник, ҳар куни тиқилинч трамвай, ўша-ўша цех... Лекин оқибат нима бўлиб чиқди? Оқибат шу бўлдики, урушдан олдинги «зерикарли» кундалик ишимиз, у кунлари яратган қудратли индустриямиз жаҳон маданиятини ҳалокатдан қутқазиб қолди».

Ҳа, «Юлдузга етиш учун ҳам қадамлаш керак» деган мақол бор юнонларда.

Оддий кишининг кундалик ҳаёти, агар унинг моҳиятини еча билсангиз, унчалик зерикарли эмас. Гап яна маҳоратда. Оддийгина кишининг шундай ҳайкалини яратиш мумкинки... Келинг, яна устоз Горькийни эслайлик. У Леонид Леоновнинг «Соть» романи билан танишгандан кейин бундай деган эди: «Бу китобни диққат билан ўқиган ёшлар англаб оладики, кундалик иш материалидан усталик билан фойдаланилса, ундан ўша кундалик ишларга гўзал монумент яратиш мумкин!».

— Ишчи инсон ҳамма олижаноб фазилатлар эгаси, деймиз. Агар уни шундай тасвирланса, ишонч кучи...

— Албатта, фариштанинг пўлат қуйишига ким ишонади дейсиз. Ҳар қандай ижобий қаҳрамон аввало инсон бўлиши керак. Мана, «Мукофот» пьесасининг қаҳрамони бригадир Потаповни ишчи синфининг хақиқий вакили деса бўладими? Бўлади. Нега? «Ҳамма олижаноб фазилатлар эгаси» бўлгани учунми? Йўқ. Асарда унинг биргина ажойиб фазилати кўрсатилади: виждон софлиги! Ноўрин мукофотни олишга виждони йўл қўймайди. Мана шу оддий инсоний фазилат катта қурилишлардаги раҳбарлик услубига доир чуқур иллатларни очиб ташлашдек муҳим социал масалани таг-томири билан қўзғайдики, даврнинг долзарб проблемаси ўн минглаб томошабинларни ҳаяжонга солади.

— Ишчилар ҳаёти ҳақида ёзишнинг яна бир қийинчилиги ҳақида кўп гапиришади. Ишлаб чиқариш жараёнининг тасвири, техницизмлар китобхонни зериктиради. Улардан воз кечиш мумкин эмасми?

— Бу деталлардан воз кечилса, муҳит предметсиз, маънавий дунё мавҳум бўлиб қолади. Ишлаб чиқаришни фақат фон қилиб олиб, қаҳрамоннинг касбини атаб кетиш билан «ишчи ҳаётини акс эттирдим» дейдиганлар ҳам бўлади, лекин бу санъаткорлик эмас. Ишчи коллективининг маънавий муҳитини, касбга муҳаббат руҳини, меҳнат поэзиясини яратишда бизнинг адабиётимиз ҳозир анча бой тажрибага эга. Уста адиблар ишлаб чиқариш деталларидан қочмайдилар, лекин улар бу деталларни инсоннинг ҳис-туйғу призмасидан ўтказадилар, ички дунёнинг бир бўлаги сифатида қабул қиладилар. Нарсалар маънавий ҳаёт таркибида, ахлоқий муносабатлар чорраҳасида бўлиши керак, шунда улар ортиқча бўлиб кўринмайди.

Дарвоқе, «зерикиш» ҳақида. Зериктирадиган адабиётдан алҳазар. Лекин бу сўзни полиздаги олачиққа айлантириш ҳам ярамайди. Бу детективдан ўзгасини ўқимайдиган тамбал китобхонга жуда қўл келади. Биз жиддий адабиёт ўқиш кўникмасини ардоқлашимиз керак. Ишчи синфи коммунистик меҳнат туфайли халқимиз ҳаётида юз бераётган моддий ва маънавий юксалишларни эстетик ва ижтимоий-фалсафий жиҳатдан идрок этиш ана шу жиддий адабиётнинг тарихий вазифасидир.

СУҲБАТ

Абдулла ОРИПОВ,

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати

ДЕҲҚОН: —Мен деҳқон ўғлиман,
Ундираман дон.
Чексиз далаларда мен тиккан бошоқ.
Агар сен бўлмасанг чумолисимон
Донин йиғармидим эй, ишчи ўртоқ!

ИШЧИ: —Мен ишчи эрурман,
Кўҳнаман роса.
Азалдан маъданга бахш этганман жон.
Аммо сен ўстирган
Ризқ-рўз бўлмаса —
Менинг темиримдан не наф, эй деҳқон!

ШОИР: — Оддий, аммо лекин эзгу
гапим шу:
Сиз ҳар икковлонга толе ёр бўлсин.
Ота Ильичимиз муҳр этган мангу
Ўроқ-Болға доим барқарор бўлсин.

ДЎСТЛИК ҚЎШИҚЛАРИ

Яқинда Россия Федерациясининг ноқоратупроқ зоналаридан бири —Иваново областига бориб келдим. У ерда меҳнат қилаётган Ўзбекистонлик ёшлар —қурувчилар, мелиораторлар, янги ерларни ўзлаштираётган чўлқуварлар билан учрашдим, суҳбатлашдим.

Қуйидаги шеърлар ана шу сафар туркумидан қатралардир.

Бу ерлар...

Бу ерлар ўхшайди менинг
еримга,
Тупроғи сап-сариғ, худди
тиллодир.
Қувончдан яйрайман
сиғмай теримга,
Тилло не? Деҳқонга тупроқ
аълодир.

Шу тупроқ муддао меҳнат
аҳлига,
Тупроқни яшнатиш фикри
дилда жо.
Ҳар киши ишониб кучу
ақлига,
Элу юрт буйруғин келтирур
бажо.

Дўстликнинг маъносин
билиб муқаддас,
Менинг ҳам элимдан келмиш
ёш-яланг.
Жонини аямай ишлар
басма-бас,
Бу ернинг толеи бўлсин деб
баланд.

Сезаман, моторлар товуши
янгроқ,
Қўриқ ер кўксида берар
акс-садо.
Бу ерда кун-бакун чекиниб
ботқоқ,
Ям-яшил экинзор бўлмоқда
пайдо.

Менинг юртдошларим —
комсомол авлод
Тер тўкиб ишларкан,
дилимда ғурур.
Не-не мушкулларни этажак
барбод
Янгича завқу шавқ, янгича
сурур.

Шу сурур бор экан, эрта бу
тупроқ
Ҳосили ўхшагай бизнинг
ҳосилга.
Эҳтимол баҳор ҳам келур
эртароқ,
Бу ижод мансубдир
бизнинг наслга.

ЎЗБЕКИСТОН ШАҲАРЧАСИ

Бу азалдан Русь тупроғию,
Аммо номи ўзбекча эрур.
Кўриб дилдан қайнади
ғулув,
Пайдо бўлди ўзгача ғурур.
Икки ҳовли ўрнича бу жой,
Аммо номи Ўзбекистондир.
Бунда ҳаёт доим тошқин
сой,
Халқи аҳил ва қадрдондир.
Русь ерини яна яшнатмоқ
Аҳди жодир барча дилларда.
Гулласин деб ноқоратупроқ,
Келибдилар иссиқ эллардан.
Ажаб эмас бу ер ҳам исиб,
Ухшаб қолса Ўзбекистонга.
Меваларни маржондай тизиб,
Дов-дарахтлар кирса
дармонга.
Шундоқ бўлур бир кун
эҳтимол,
Элатларим— қўли гул
инсон.
Кўрганлар дер таниб
бемалол
Бу ҳам кичик бир
Ўзбекистон.
Азаматлар, бор бўлинг,
балли,
Бахтли бўлсин бунда ҳар
бир жон!
Бу ном узоқ сақланар ҳали,
Муборак ном—ҳур
Ўзбекистон.

Азиз АБДУРАЗЗОҚ.

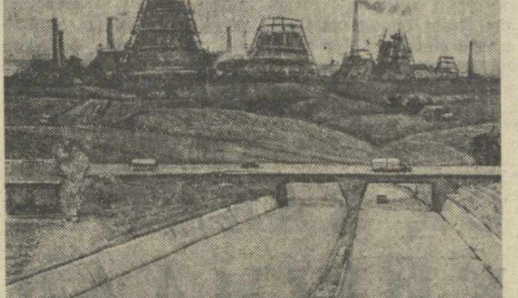

РАССОМ ВА ДАВР

МЎЙҚАЛАМ ТАСВИРИДА

«Ишчи»... Таниқли тошкентлик ҳайкалтарош Абдумўмин Бойматов бронзадан ишлаган янги ҳайкални ана шундай номлади. Камтар, қандайдир табиий, томошабинларга рўйрост тикилиб турган меҳнаткаш қиёфасига назар ташлаб, мамнун бўласан. Унинг чеҳраси очиқ, истарали ва ўйчан. Чеҳрасида ташқи ва ички қиёфанинг узвий бирлиги мужассам ва шунинг учун ҳам А. Бойматов ишчиси поэтик образ даражасига кўтарилган.

Бойматовнинг ишчи портретида ўзбек ишчилар синфи вакилларининг энг яхши хусусиятлари тажассум топган. Мана шу сабабларга кўра ҳам мен Ўзбекистон тасвирий санъати, графикаси ва ҳайкалтарошлигида ишчи образининг ифодаланишига доир мулоҳазаларимни Ўзбек совет тасвирий санъати антологиясидан ўрин олган А. Бойматов асарларидан бошлашни маъқул кўрдим.

Бугун биз республика ва умумиттифоқ бадиий кўргазмалари стендларига хаёлан назар ташлаб, шу нарсага чуқур ишонч ҳосил қиламизки, ҳозирги кундаги меҳнат, реал меҳнат кишилари тақдири билан чуқур алоқа, уларнинг маънавий дунёси ва характерларга чуқур қизиқиш рассомларимиз изланишининг бош хусусияти. Ренан Виконинг «Рассомлар — КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съездига» номли республика кўргазмасида намойиш қилинган асарларидан бирининг қаҳрамонлари — Тошкент метроси проходчиклари Анатолий Просолов, Рустамбек Холиқов, Ҳожимурод Богов, Николай Титов ва Владимир Кожемякинлардир. Кишида ёрқин таассурот қолдирадиган бу асарда социалистик меҳнатнинг коллектив характери, меҳнат коллективининг ўзига хос руҳи ва ягона иродаси тасвир этилган.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Валентин Жмакиннинг ижодида меҳнат темаси алоҳида ўрин тутади. Бу рассом ҳам воқеликни бевосита кузатиш, бўлажак қаҳрамонлар билан юзма-юз учрашиш ва улар билан чуқур танишувдан кейин мўйқаламни қўлга олади. Унинг «Индустриал Ўзбекистон» полотносида (бу триптихни у В. Соседов билан ҳамкорликда ишлаган) давримиз саноатининг қурилиш кўлами, улуғворлиги ёрқин гавдалантирилган.

Рассомларнинг мамлакатимизнинг йирик корхоналари ва қурилишларига қилаётган ижодий сафарлари ҳам ажойиб самаралар беряпти. Мана шу сафарлар пайтида йиғилган бадиий материаллар кейинчалик картиналарда, график варақларда, эстампларда, плакатларда, ҳайкалларда, монументал-декоратив асарларда реал шакл топмоқда. «Туямуюнгидрострой» қурилишида кўпгина рассомларимиз бўлишди. Игорь Чиганов ишлаган ўзига хос репортаж расмларда илғор бетончилардан Уруп Отахонов, Анастасья Зенкина, Владимир Измайловларнинг бетакрор жонли инсоний қиёфалари ўз аксини топган. Рассомнинг «Тўямўйингидроузели қурилиши» линогравюраси кўпгина кўргазмаларда муваффақиятли намойиш қилинди.

Таниқли рассом Бахтиёр Назаров комсомол йўлланмаси билан Байкал-Амур магистрали қурилишида бўлди. Унинг дафтарларидан ўрин олган хомаки тасвирий ва чизма материаллар бу улуғ қурилиш ва ундаги кишилар, БАМда меҳнат қилаётган ўзбек ёшлари ҳақида унинг бугунги кўргазмаларда намойиш қилинаётган асарларини кўздан кечирар эканмиз, рассом билан биргаликда Сибирнинг улуғвор магистрали қурилишини кезгандек, у ердаги жонли яратувчи меҳнатни ўз кўзимиз билан кўргандек бўламиз.

Тошкентлик ёш график рассомлар ўзларининг дастлабки ишларини ишчилар синфига бағишладилар. Феликс Санакоев «Олмалиқ заводи» туркум расмларини, Людмила Богатова эса «Метро» номли беш қисмлик полотно яратди.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Филипп Гришченко ижодида ҳам қайноқ замонавий мавзулар етакчи ўрин эгаллайди. Унинг «Пайвандчи», «Арматурачи», «Катальшчик Саидбоев портрети» каби ҳайкалтарошлик асарларида меҳнаткаш замондошларимизнинг ранг-баранг образлари гавдалантирилган.

Ишчилар синфи ҳаётига бағишланган тасвирий асарлар орасида А. Бакировнинг «Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Мўминов портрети», В. Правдюкнинг «Мисгар Олмалиқ», В. Бурмакиннинг «Ангрен ишчилари» картиналари алоҳида кўзга ташланиб туради.

Ўзбекистон ССР халқ рассоми Қутлуғ Башаров ўзининг «Меҳнатга шон-шараф» триптихида ва «Индустрия ва саноат кишилари» деб номланган расмлар туркумида графика санъати воситалари орқали меҳнат темасини очади. Унинг энг сўнгги плакати ҳам ҳаётбахш меҳнат мавзуига бағишланган. Қутлуғ Башаров ва бошқа плакатчи рассомларимиз ижодининг марказида ўнинчи беш йилликнинг илғор марраларида фидокорона меҳнат қилаётган замондош ишчиларнинг образлари ёрқин образли шаклларда чизилган.

Хуллас, ишчилар синфи мавзуини ишлашда рассомларимиз қўлга киритаётган ютуқлар оз эмас. Бироқ, уларни етарли деб бўлмайди.

Жамиятимизнинг илғор синфи, коммунистик жамият қурилишининг олдинги марраларида бораётган фидойи синф —совет ишчиларининг ҳаёти, меҳнати, кураши ва орзу-интилишлари тасвирий санъат асарларида ранг-баранг шаклларда, ёрқин бадиий бўёқларда акс эттирилмоғи керак. Бу давр талабидир.

О. АПУХТИН,
санъатшунос.

СУРАТЛАРДА (юқорида) рассом А. Бакировнинг «Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Мўминов портрети», (пастда) Э. Калантаровнинг «Индустриал манзара» асарлари акс эттирилган.

Автор фотолари.

Ёзувчиларнинг янги асарлари

ОЛМОС КАМАР

(РОМАНДАН ПАРЧА)

Бу романнинг қаҳрамонлари янги Тошкентни бунёд этаётган ва уни янада улуғвор, янада гўзал қилиш учун астойдил жон куйдираётган ижодкор кишилардир.

Вазира ишдан кейин катта йўл бўйига чиқса, Аброрнинг олчаранг «Жигули»си белгили жойдан сал нарида — дарахт соясида турибди. Кўпинча Вазира олдинроқ чиқиб, Аброрнинг келишини кутиб қоларди. Бугун эрининг эрта келганидан мамнун бўлган Вазира олдинги эшикни очар экан, қувноқ товуш билан:

— Вой, хайрият-ей, офтоб қаёқдан чиқди! — деди.

Аброр эса унга совуқ бир назар ташлаб:

— Қалай, Шерзод Баҳромовни хурсанд қилиб келяпсизми? — деди.

Вазира унинг саволидан ҳам кўра товушидаги аччиқ изғиринга ҳайрон бўлиб сўради:

— Бу нима деганингиз?!

— Сиз ўша Баҳромовнинг усти ялтироқ, ичи қалтироқ лойиҳасини бошқармангизнинг тасдиғидан ўтказдирган эмишсиз-ку?

— Қайси лойиҳаси? Оти борми?

— Бўз сувнинг эгри жойларини «тўғрилаб», уни бетон ўзанга солмоқчи бўлган лойиҳаларингни айтяпман!

— Сиз бу лойиҳани кўрдингизми ўзингиз?

— Кўрганлардан эшитдим! Мендан яшириб юриб, ўша Баҳромовга соавтор ҳам бўлган эмишсиз! Бир вақтлар сизга ошиқ бўлиб етишолмаган Баҳромов...

Аброр Вазирага кўзларини қадаб, қаҳр аралаш умид билан тикилиб турарди.

Лекин Вазира унинг кўзларидан кўзини олмай:

— Сиз нималарни ўйлаяпсиз ўзингиз? — деди, — Одамлар бир-бирлари билан тўғриликча ҳамкорлик қилиши мумкин эмасми? Нима, мен Баҳромовга соавтор бўлсам, унинг ўйнашига айланиб қоламанми? Сиз шунақа бир шубҳага боряпсизми?!

Аброр ўн саккиз йиллик умр йўлдоши, гулдай икки фарзандининг онаси тўғрисида бунақа шубҳаларга бориш қанчалик хунук ва бачкана бўлишини энди сезди. Лекин Баҳромов билан ўзининг орасида бўлиб ўтган қаттиқ тўқнашувлар, муҳаббатда ғолиб чиқиб, Вазирага уйланган Аброрни Шерзод ҳалигача ёмон кўриши, иложи бўлган жойда зимдан тўғоноқ солиши, шунга қарамай хотинининг ҳозир ўша одамга соавтор бўлгани уни тутақтириб юборди:

— Мен аниғини билмоқчиман. Нега шундай бўлди?! Нега буни мендан сир тутиб юрибсиз?!

— Шошмасангиз, вақтини топиб айтиб берар эдим. Бу иш бултур менинг бўлимим орқали Баҳромовларга топширилди. Планга кирди. Лекин Баҳромовлар бадиий томонини эплашолмади. Бошқарма бошлиғи менга «ўзингиз қарашинг» деди. Учтўртта эскиз чизиб бердим. Маъқул бўлди. Шерзод соавтор бўлишни таклиф қилди. Мен анча вақт рози бўлмай юрдим. Ҳар ким ўз иш жойида ишлади. Кейин Шерзод ўзининг таклифларини бошлиғимизга айтибди. У киши менга: «кўп меҳнатингиз сингди, адолат юзасидан соавторликка ҳаққингиз бор» деди. Қўшиб қўйишди.

— Бу ҳаммаси Шерзод деб аталган ўша тулкининг ҳийласи. Энди у мени сизнинг ёрдамингиз билан енгмоқчи бўлса керак!

— Яна адоват! Гўё ҳамма фақат сизни енгишни ўйлайди! Ахир бу лойиҳанинг сизга алоқаси йўқ-ку!

— Нега алоқаси йўқ экан? Мен кеча-ю кундуз Бўзсув ҳақида ўйлаб, лойиҳалар чизиб юрганимни бошқалар билмаса ҳам, сиз биласиз-ку!

— Лекин Бўзсувни ўйлаш — сизнинг монополиянгиз эмас. Уни бошқалар ҳам ўйлайди. Биз ҳам шу сувнинг бўйи гўзал бўлсин деб лойиҳа чиздик!

Аброр машинасини шахт билан юргизди-ю, анҳорнинг кўпригига яқинлашганда ўнгга бурди. Бўзсув бўйи билан стадионнинг кунботиш томонига — пиёдаров кўприкнинг олдига келганда кескин тормоз бериб, машинани тўхтатди.

— Қани, тушинг-чи, сиз айтган «гўзал» қирғоқлар қаерда бўлишини бир кўрайлик.

Эр-хотин сув бўйи билан оқимга қараб юриб кетишди. Бўзсувнинг тиниқ тўлқинларига хазонлар қўшилиб оқмоқда эди. Баланд-баланд дарахтларнинг шохидан ҳам «чирт-чирт» қилиб, қовжироқ барглар узилиб тушар ва оёқ тагида шитирларди.

Вазира сихдай тўғри кетадиган янги ўзаннинг қаердан ўтишини кўрсата бошлади:

— Қирғоқларга гранитдан қанот қилинади. Қирғоқ бўйлаб кенг тротуар кетади, унга чиройли бетон плиталар ётқизилади.

— Демак, ўзанни мана шу ердан ўтказмоқчисиз? —деб, Аброр танаси қучоққа сиғмайдиган улкан чинорларни ва эманларни кўрсатди. Қирғоқ бўйида каттакон бир ёнғоқ дарахти ҳам бор эди. Аброр ўшанга ишора қилиб! — Мана бунинг ўрнига бетон плиталар ётқизасиз. Наҳотки мана шу тирик табиатга ичингиз ачимайди?

— Ачса начора? Яна ўн-ўн беш йилда булардан ҳам гўзал дарахтлар ўстириш мумкин-ку.

Аброр Вазиранинг табиатга жуда лоқайд эканини илгарилари ҳам сезар эди. Оқтошга ёки Хумсонга дам олишга борганларида Вазира машинадан тушиб, бир пас у ёқ-бу ёққа кўз ташлар эди-ю, дарров зерикарди. Ё машинага қайтиб кириб олар, ёки салқинроқ жойга ўтириб, дарров транзисторнинг қулоғини бурашга тушарди.

Мана ҳозир ҳам Бўзсув қирғоқларидаги кузги дарахтларнинг гўзаллигини у Аброр ҳис қилганчалик завқланиб ҳис қилмас эди. Бу дарахтларнинг тагига хазон тўкилиб, ивирсиётгани унинг кўзига кўпроқ ташланарди. Қирғоқларнинг катта дарёлар ўзанига ўхшаб кетган пасту баланд жойлари, бурилишлари Аброр учун табиий бир жозибага эга эди. Вазирага эса пастқам жойдек кўримсиз туюлар эди.

— Ленинграддаги Нева бўйларини эсланг! — деди Вазира эрига. — Бутун қирғоқлар гранит либос кийган. Ҳамма ёқ силлиқ, ёғ тушса ялагудек тоза, озода.

— Наҳотки сиз Ленинград билан Тошкентнинг иқлимидаги фарқни билмайсиз? Ленинград сув устида турибди. Ҳамма ёғи дарё-ю, денгиз. Шунинг учун унга доим қуруқ турадиган гранит либос керак. Бизда иқлим қуруқ, ёз иссиқ, одамлар мудом сувга яқинроқ бўлишга интилади.

— Зинапоялар бўлади, жуда истаган одам ўшалардан юриб, сув бўйигача тушаверади.

— Лекин Бўзсув — тарихий обида. Уни беҳудага бузиб ташлашга ҳаққингиз йўқ!

— Биз фақат тарих йўл қўйган хатоларни бузиб, тўғриламоқчимиз, холос!

Вазира «биз» деганда Шерзод Баҳромовни ҳам назарда тутмоқда эди. Аброр буни сезди-ю, бирдан нафрати келди.

— Сиз аввал ўзингиздаги камчиликларни тўғриланг, хоним!

— Қайси камчилигимни айтяпсиз?

— Сизни Баҳромовга маслакдош қилган камчилигингизни!..

— Тушунмадим?

— Сиз ҳам ўша одамга ўхшаб нуқул темир-бетонга сиғинасиз, тирик табиатни писанд қилмайсиз. Сизга ясама, сунъий гўзалликлар бўлса бас. Ахир Бўзсувни ота-боболаримиз бундан сал кам икки минг йил олдин қурган. Асрлар давомида бу сув ер рельефига мослашиб, табиий дарёдай эгилиб-бурилиб оқадиган бўлган. Сиз уни таёқдай тўғри бетон ўзанга солишнинг лойиҳасини чизибсиз. Шунинг ўзи — сизнинг табиат яратиб қўйган гўзалликлар завқидан бебаҳра эканингизни кўрсатмайдими? Одамдаги бу камчилик — маънавий карликка ўхшайди, шуни билиб қўйинг!

Ўткинчилар уларни жанжаллашяпти, деб ўйлаб, ўгирилиб қараётганини Вазира энди пайқади.

— Мана шунақа жанжал қилишингизни билиб, айтмай юрган эдимда! — деди паст товуш билан. — Сиз нима, бу ерда ҳаммага томоша бўлиб уришмоқчимисиз?

Аброр атрофида бегона одамлар юрганини гўё энди кўрди ва индамай машинаси турган томонга бурилди. Вазира у билан ёнма-ён борар экан:

— Мен сизга ўзимнинг фикримни зўрлаб ўтказаётганим йўқ-ку, — деди. — Сиз ҳам мени ўз ҳолимга қўйишингиз керак эмасми? Мен фақат сиз истаган лойиҳани чизсам — тинч юрсам, сиз суймаган мавзуни ишлаганимда бунақа хафачилик бўлса, унда мен доим сизга қарам бўлиб яшашим керакми? Нима, фақат сиз архитекторсизу, мен архитектор эмасманми?

Машинага ўтирганларидан кейин Аброр аламли товуш билан деди:

— Мустақил иш қилсангиз мен бунчалик куймас эдим. Сиз ўша Баҳромовнинг аравасига тушиб унинг ашуласини айтиб юрганингиздан тутоқиб кетяпман!

Аброр газни қаттиқ босиб, машинани асабий ҳайдай бошлади.

— Сиздан илтимос, шу гапни энди бас қилайлик,— деди Вазира. — Мен ҳеч кимнинг ашуласини айтиб юрганим йўқ. Сиз хотиржам бўлишингиз учун болаларим ҳақига қасам ичаманки, мен оиламга содиқман! Тамом! Иш тўғрисидаги гап ишхонада қолсин. Уйда ҳам, кўчада ҳам ишнинг жанжалини қилиб юрадиган эр-хотинларни жинимдан баттар ёмон кўраман. Уйда уйнинг ташвиши ҳам етиб ортади одамга!

Шу-шу эр-хотин уйда ишга оид келишмовчиликлардан оғиз очмай қўйдилар. Лекин бу келишмовчиликлар икковларининг орасида кўзга кўринмас бир деворга ўхшаб турарди. Ҳатто кечалари қўш кроватда ёнма-ён ётганларида ҳам сукутдан қурилган бу девор уларнинг қалбларини бир-бирларидан тўсиб тургандай бўларди.

Аброр бу деворни бир ўзи қулатолмаслигини биларди. Шерзоднинг узоқ тайёргарлик билан зимдан кўтарган бу деворини ундан ҳам яхшироқ тайёргарлик билангина йиқитиш мумкин эди.

Аброр кундуз кунлари ўзи бошлиқ бўлган меъморчилик устахонасида Ленин майдонини ободонлаштиришнинг лойиҳасини чизарди. Кечқурун таниш метрочилар ва ирригаторлар билан учрашиб, Баҳромовнинг лойиҳасига қарши одамлар ҳам борлигини аниқлади. Баҳромов метро тоннелини Бўзсувнинг тагидан ўтказиш учун анҳорга бир километр узунликдаги янги ўзан қуришни таклиф қилган эди. Бу ўзан салкам ярим миллион сўмга тушар ва жуда кўп вақт, меҳнат талаб қилар эди. Шунинг учун метрочилар ирригатор мутахассисларга мурожаат қилиб, бошқа арзонроқ тушадиган ва тезроқ битадиган йўлини қидирмоқда эдилар.

Аброр Вазиралар таклиф қилаётган янги ўзаннинг жуда кўп ортиқча ер ковланишига, сув бўйидаги табиатнинг ҳалок бўлишига олиб келишини ўйлаб юриб, метрочиларга бошқа бир йўлни айтди:

— Қиш пайтида анҳорни бирор ойга тўхтатиб қўйилса, метро тоннелини тезкорлик билан ўзан тагидан қазиб ўтиш мумкин.

Худди шу фикрни олға сураётган ирригаторлар ҳам бор эди. Аброр улар билан бирга янги бир лойиҳа чиза бошлади. Бу лойиҳа метрочиларни жуда қизиқтириб қўйди, унга тарафдорлар кўпайди.

Лекин бунақа лойиҳаларни тасдиқдан ўтказадиган бошқарма ҳамон Шерзод билан Вазирага ён босмоқда эди. Бу ижодий мунозара тобора кескинлашиб, ахийри раҳбар ташкилотларнинг ҳам эътиборини тортди. Ҳар иккала лойиҳа шаҳар партия комитетида муҳокама қилинадиган бўлди.

Вазира шуни эшитган куни бутун вужуди тордай таранг тортилиб, қаттиқ изтироб чека бошлади. Гўё у билан Аброр иккаласи қарама-қарши томондан келаётган бошқа-бошқа кемаларга чиқиб қолишган эди-ю, энди бу кемалар тор бир жойда кескин тўқнашиши керак эди. Икки лойиҳадан бири ўтиши ва бошқаси бекорга чиқиши энди муқаррар эди...

Пиримқул ҚОДИРОВ.

АХБОРОТ

ХОРАЗМ

БАРҲАЁТ СИЙМО

Қишлоқ аҳли посёлкадаги хушманзара жойга тўпланди. Меҳнат ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари, пионерлар ва комсомоллар, хуллас кекса-ю ёш улуғ доҳийга миннатдорчилик билдиргани бу ерга йиғилдилар. Боғот районидаги Киров номли колхозда В. И. Ленинга ўрнатилган ҳайкалнинг очилиши зўр шодиёнага, буюк доҳийга чексиз муҳаббат ва садоқат намойишига айланди. Ёдгорлик атрофи гулларга тўлиб кетди. Байрамлар, пионерга қабул қилиш, комсомол тўйлари, янги маросимлар барҳаёт сиймо хотирасини эъзозлашдан бошланади.

СОҲИЛДА ОТЧОПАР

Амударё қирғоғидаги Чалиш посёлкасида отчопар қурилиши бошлаб юборилди. У қирқ гектар майдонни эгаллайди, қурилиш замонавий лойиҳа асосида олиб борилмоқда. Соҳилдаги спорт марказида чавандозлар ва томошабинлар учун барча қулайликлар яратилади. Колхозлараро спорт мактаби очилади.

ВЕТЕРАНЛАР ҲИКОЯСИ

Йигирма иккилар фожиаси тарихда маълум. Хоразмдан Москвага ўқишга йўл олган 22 комсомолнинг босмачилар тўдаси ҳужумига учраб, мардларча ҳалок бўлганлиги «Алангали соҳил» кинофильмида ёрқин, ҳаяжонли тасвирлаб берилган. Яқинда яратилган бу фильм Хива шаҳрида намойиш қилинди. «Кинофильмнинг давоми бор» деган эълон ҳаммани қизиқтирди, чунки фильм тугаган эди. Қисқа танаффусдан кейин ўша воқеанинг жонли гувоҳлари билан мароқли учрашув бўлиб ўтди. Комсомол ветеранлари Шарифа Урозова, Иброҳим Юсупов, Рўзимат Бекжонов ва бошқалар қурбон бўлганлар — кинофильм қаҳрамонлари тўғрисидаги ўз хотиралари, оловли йиллар воқеалари ҳақида ҳикоя қилиб беришди.

ТЎРТ МИНГИНЧИ

Ҳазорасп районида чиқадиган «Коммунизм байроғи» газетаси яқинда ўқувчилари билан 4000-марта учрашди. Газетанинг тўрт мингинчи сони чиқишини район жамоатчилиги, газетхонлар оммаси кенг нишонладилар. Газетхонлар конференцияларида матбуотнинг коллектив агитатор, пропагандист ва ташкилотчилик ролини янада оширишга қаратилган мулоҳазали фикрлар илгари сурилди.

ҚУРУВЧИЛАР ТУҲФАСИ

Областнинг ҳар куни бунёдкорлик ишларига — қувончли воқеаларга бой. Айниқса ҳовли тўйлари кўп ўтяпти, уй-жойлар ва жамоат бинолари қад кўтармоқда. Яқинда 21-қишлоқ қурилиши тресги механизациялашган кўчма колоннаси Шовот район марказида 280 ўринли болалар боғчасини қуриб, фойдаланишга топширди. Замонавий ускуналар билан жиҳозланган боғча кичкинтойлар учун «қучоғини» очди. Гурлан районининг Янгибозор қишлоғида эса 150 ўринли ёзги кинотеатр қуриб битказилди. Томошабинлар қурувчиларнинг бу совғасидан мамнун бўлишди.

ОБИДАЛАР ҚАЙТА ТИКЛАНЯПТИ

Ичанқалъада архитектура ёдгорликларини тиклаш ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда.

XVI аср ёдгорлиги — кейинги қазишларда топилган Юнусхон мақбараси реставрация қилинмоқда, Хива махсус илмий-таъмирлаш ишлаб чиқариш устахонаси коллективи обидаларга боқий ҳаёт бағишлашдек хайрли ишда ғайрат, ижодий маҳорат кўрсатаётир.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СОВРИНДОР-ЛАРИМИЗ ЮЗДАН ОШДИ

montréal 76

Олимпиада охирламоқда. Бугун маҳаллий вақт билан тун ярмидан оғганда Монреалда ҳал қилувчи сўнгги баҳслар старт олади. Финал мусобақалар орасида футбол ва бокс баҳслари мухлисларни кўпроқ қизиқтирмоқда. Олимпиада чемпиони номига мушарраф этувчи футбол учрашувида Польша ва ГДР футболчилари тўп сурадилар. Бу командаларнинг қайси бирига омад «кулиб» боқаркан. Чарм қўлқоп усталари баҳсида ҳам икки учрашувнинг бениҳоя шиддатли ўтишлиги кўзда тутилмоқда. Чунончи, совет боксчиларининг ягона вакили сифатида курашни финалгача давом эттира олган таниқли боксчимиз Руфат Рисқиев билан америкалик чапдаст боксчи Спинкс ўртасидаги баҳс миллионлаб мухлислар диққат-эътиборида. Зеро, Руфат чорак финал баҳсида чаккасидан лат еганча курашни давом эттириб келмоқда. Бунинг устига ярим финал учрашувида румин боксчиси Нэстакнинг чаккаси қонаб ўйиндан чиққани учун Спинкс куч синашмаса ҳам ғолиб деб топилган. Хуллас, Руфат бугунгача икки кун дам олган бўлса, Спинкс тўрт кундан бери шайланиб турибди. Умуман, финал баҳси осон бўлмайди. Аммо Руфат учун кумуш медаль нақд. Агар боксчимиз яна бир зўр берса кўксини олтин медаль безаши ҳам ҳеч гап эмас. Биз унга омад тилаймиз.

Совет спортчилари бугунгача 103 марта фахрий супанинг юқори поғоналарига кўтарилдилар. Шунча спортчимиз кўксини совриндор сифатида олтин, кумуш ва бронза медаллари безади. Совет олимпиадачилари жами 39 та олтин, 37 та кумуш ва 27 бронза медали жамғардилар. Мусобақанинг 14 куни эса 5 та олтин, 5 та кумуш ва 3 та бронза медалига сазовор бўлинди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Тбилисилик Виктор Санеев уч карра сакрашда 17 метру 29 сантиметр натижа билан учинчи марта олимпиада чемпиони номига сазовор бўлди. Татьяна Казанкина эса, бу сафар 1500 метрга югуриш бўйича маррага биринчи келиб, яна олтин медалли бўлди. Ўнкураш устаси Николай Авилов кўксини бронза медали безади.

ВОЛЕЙБОЛ. Қизлар ва йигитлар командаси финал учрашувида имкониятни бой бериб, олимпиаданинг кумуш медалларига сазовор бўлди.

ҚАЙИҚ ҲАЙДАШ. Ёлғиз каноэда Александр Рогов, икки кишилик каноэда Сергей Петренко билан Александр Виноградовлар, икки кишилик байдаркада эса, Нина Попова билан Галина Крефтлар олимпиаданинг олтин медалларини қўлга киритдилар. Бир кишилик байдаркада Татьяна Коршунова, икки кишилик байдаркада Сергей Нагорний билан Владимир Романовскийлар олимпиаданинг кумуш медали совриндорлари бўлдилар.

КАМОНДАН ОТИШ. Вакилларимиз Валентина Ковпан кумуш, Зебинисо Рустамова эса бронза медали олдилар.

ЧИМ ХОККЕЙ. Финал учрашувида Австралия командасини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратган Янги Зеландия хоккейчилари олимпиада чемпиони бўлишди. Бронза медали покистонликларга насиб қилди.

Суратларда: Совет қизлар ва йигитлар терма командаси олимпиада чемпиони номига сазовор бўлди. Совет спортчиси Е. Чернишев (юқорида) румин командаси дарвозасига ҳужум қилмоқда. Гандболчи қизлар (пастда) қўлида олтин медаллар.

ТАСС телефотолари.

ШИФОКОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ОҚ ХАЛАТЛИ КИШИЛАР

Фарғона шаҳридаги энг муҳташам бино деб таърифи кетган бу даргоҳ остонасидан ўтишимиз билан ҳайратда қолдик. Кенг коридор деворига ўрнатиб қўйилган репродуктордан «Балиқчи чол ва олтин балиқ ҳақидаги қисса» эшиттирилаётган эди. Ажабланиб турганимизни кўрган бош врач Рустамжон Болтабоев кулимсираб, изоҳ берди:

— Тиш оғриғи нималигини ширинликка ўч, конфетхўр болалардан сўранг. Аммо, улар тиш доктори кўрсатган креслога тихирлик билан ўтиришади. Кўпчилиги остонадан дод солиб киради. Шундай пайтларда эртаклар, болаларнинг табиатига тўғри келадиган музика ва қўшиқлар қўл келади. Бунақа пластинкалар бизда озмунча эмас...

Кичкина беморларга боқамиз. Диванларда, стулларда ўтириб олиб бояги эртакни эшитаётганлари ҳам, «Сенними, шошмай тур!» мультфильмидан олинган суратларни томоша қилаётганлари ҳам, ранг-баранг қўғирчоқларни ўйнаб ўтирганлари ҳам бор. Ҳа, шифокорлар кичкина беморлар билан «тиллашиш»га астойдил киришганликлари билиниб турибди.

Фарғона область стоматология поликлиникаси ҳузуридаги мазкур шаҳар болалар стоматология поликлиникаси кичкина гражданлар ўртасида даволаш-профилактика ишларини олиб боришда ҳақиқатан ҳам диққатга лойиқ ишларни қилаётирлар. Поликлиника кунига 286 беморга тиббий хизмат кўрсатади. Шаҳар бўйича эса 50 минг ўғил-қиз унинг хизматидан баҳраманд бўлади.

Шуниси характерлики, шифохона коллективи тиш оғриғига доир барча касалликларни муваффақиятли даволамоқдалар. Бу ерда тишни оддий пломбалашдан тортиб, қинғир ёхуд устмауст ўсган тишларни тўғрилашгача бўлган барча операциялар жуда яхши ўтказилмоқда. Бу ўринда В. А. Неровная, Л. Н. Сунигина, Р. У. Аблаева, Л. М. Арустанова каби қатор шифокорларнинг номларини алоҳида қайд этиб ўтмоқ керак. Бу малакали шифокорлар поликлиникадаги катта ишлар билангина чегараланиб қолмай, балки шаҳардаги барча мактабларда ҳам даволаш-профилактика ишларини изчил олиб бормоқдалар. Бригада методида иш кўраётган бу шифокорлар мактабларда бир ойдан олти ойгача бўлишиб, барча ўқувчиларни стоматологик назоратдан ўтказадилар. Бу профилактик тадбирлар болалар ўртасида тиш оғриғининг олдини олиш, ўқув-тарбия ишлари жараёнларини яхшилашда ҳам қўл келаётир.

Муҳташам бинонинг юқори қаватлари катта ёшдагилар учун хизмат қилувчи область стоматология поликлиникасидир. Шифохона бош врачи А. И. Виноградованинг ҳикоя қилишича, бу поликлиниканинг иш кўлами янада кенгроқ. Энг замонавий аппаратура ҳамда ускуналар билан жиҳозланган терапия, хирургия, ортопедия бўлимлари беморлар хизматида. Поликлиника ҳар куни 900 тагача беморни қабул қилади.

Поликлиникада областгагина эмас, балки республикага ҳам номи кетган ажойиб шифокорлар бор. Агрепина Фёдоровна Зубова ана шундай олий категорияли шифокорлардан. У шикастланган танглай, «қуён лаб»ларни муваффақиятли операция қилишда неча йиллардирки, диққат-эътиборга лойиқ ишлар қилиб келмоқда. Шифокор ўзининг бу соҳадаги бой тажрибаларини умумлаштириб, илмий иш олиб бормоқда. М. Р. Гоголадзе, И. Ғафуров, Г. Кипиклева, М. Мадаминова, Ф. Амирова, Ғ. Йўлдошева, И. Мирзашарипова каби кўплаб шифокорлар ҳам фарғоналиклар ўртасида «қўли енгил доктор» деган ном олишган.

Стоматология поликлиникаси юз минг кишига хизмат кўрсатмоқда. Бунинг учун ҳамма шарт-шароит мавжуд. Кабинетлар энг янги ортопедик, хирургик ҳамда рентген аппаратлари билан жиҳозлантирилди. — Яқин орада, — деб ҳикоя қилади бош врач, — поликлиникамиз бутун бошлиқ стоматология комплексига айланади. Янги корпус қурилиши биз учун фаолият майдонини янада кенгайтиради. 60 ўринли стационар ишга туширилади. Ўрта Осиёда биринчи бўлиб фарфор (чинни)дан тиш қўйишга ўтамиз...

Камтар, ўзларини эл-юрт сиҳатлигига бахшида этган бу олижаноб кишилар ҳақида жуда кўп илиқ гаплар айтиш мумкин. Улар областнинг олис районларига бориб, беморлар дардига малҳам қўйишга, оғриқ азобига чидай олмай келганларга шифо ҳамда ёқимли чеҳра бахш этишга қодир кишилардир.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ТЕБРАНУВЧИ ТОШЛАР

Теварак-атрофимизни ўраб турган табиат ғоят ранг-баранг ва хилма-хиллиги билан диққатимизни ўзига жалб қилади. Айримлари эса, дастлабки қарашда қандайдир «сирли»га ўхшаб кўринади. Ҳурматли газетхонларни қизиқтирган тоғларда учрайдиган «тебранувчи» харсанглар, устунлар, деворлар, мавжудотларнинг шаклини эслатувчи тошлар, ҳар хил предметларга ўхшаш жисмлар шулар жумласидандир. Буларнинг ҳаммаси шамол ва бўронлар таъсирида ҳосил бўлган хилма-хил шакллардир.

Ўрта Осиё табиатида, хусусан, республикамиз территориясида ҳам бундай шакллар, тош ва қоялар оз эмас. Айниқса, Нурота тоғ тизмаси «мўъжизалар»га жуда бой. Масалан, бу ерда узоқдан қўй шаклини эслатувчи «Қўйтош», устунсимон пирамидалар (Бешбармоқ тоғида), «Момотош» (Фориш районида), «Дўмбиратош» (Мойбулоқ қишлоғида) кабилар қадимдан кишиларга маълум. Нурота тоғидаги афсонавий тошлардан яна бири — тебранувчи Сангижўмон харсангидир. У Нурота тоғ тизмасининг жанубий ёнбағрида, 900 метр баландликда жойлашган. Унинг атрофини майда-майда (диаметри 0.5 сантиметргача бўлган, гранит бўлакчалар қоплаб ётади. Харсанг эллипс шаклида бўлиб, айланасининг узунлиги 19 метр, баландлиги 5 метр-у 60 сантиметр. Мутахассисларнинг фикрича тошнинг ҳажми 75-78 куб метрга, оғирлиги 350 тоннага яқиндир.

Сангижўмоннинг «сири» унинг тебранишидадир. Бу оғир харсанг тошни ғарб томонга қараб кўтарса қимирлайди ва 8-10 мартагача тебранади. У шундай енгил тебранадики, ҳатто уни 10-12 ёшдаги бола ҳам ҳаракатга келтира олади. Бу харсангнинг тебраниши шамолнинг кучи натижасида ҳосил бўлган. Яъни, унинг таги шамоллар таъсирида камар қилиб ўйиб ташланган. Шундай қилиб, етарли даражада суянчиққа эга бўлмаган харсангни ҳар бир киши осонгина тебрата олиши мумкин. Бу хилдаги «тебранувчи» тошлар планетамизда тез-тез учраб туради. Буэнос-Айрес шаҳри яқинида (Аргентина) шамол таъсирида қимирловчи машҳур Тош-тандиль бор.

Ҳалқимизда, табиат қудратини кўрай десангиз тоққа чиқинг, деган гап бор. Дарҳақиқат, тоғлар улкан хазиналар, беқиёс кўрк ва ҳуснга, аломат шаклларга бойдир. Тизма тоғлар, бахмал қирлар, сокин довонлар оша сайр қилиш кишига бебаҳо ором, эстетик лаззат беради.

Н. ТОЛИПОВ.

ТАРИХ ВА МАДАНИЯТ ЁДГОРЛИКЛАРИ

ЁДГОРЛИКЛАРНИНГ ҚАЙТА УМРИ

Бухоронинг марказида, шаҳардаги М. В. Фрунзе номли хиёбонда жойлашган махсус илмий-таъмир устахонасининг коллективи иш билан машғул. Таъмирчилар икки минг йиллик шаҳарнинг энг қадимги меъморий ёдгорликларидан бири — Мағоки — Аттори мачитини қайта тиклаш билан бандлар.

Қадим замонларда шу ерда ширинликлар ва шифобахш ўсимликлар сотувчи атторларнинг расталари бўлганидан XI—XII асрлар миёнасида бунёд этилган бу обидага Мағоки — Аттори деган ном берилган экан. Бу бино асрлар давомида тўлдирилиб, янги-янги жойлари қурилиб, турли давр ва услубларнинг хусусиятларини ўзида мужассамлаштириб бораверган.

Замон ҳам бу тарихий ёдгорликка ўз зулмини ўтказган. Таъмирчилар даставвал асрлар давомида тарихий ёдгорликларнинг шу шоҳ асарини кўмиб юборган олти қаватли лой тупроқдан уни халос қилиш учун роса меҳнат қилишлари керак. Шакли айни шу даражага бориб етган ганчкорлик нақшларини ва силлиқланган ғишт сафларини қайта тиклаш осон эмас. Бир вақтлар минора пештоқини безаган нафис бўёқларни, дарвозахона ва хоналардаги деворларнинг нафис гулларини тиклаш керак. Мутахассислар бино дастлаб қандай ҳолда бўлган бўлса, ўша қиёфага келтириш учун курашмоқдалар.

Ўзбекистонда олти минг тарихий ва маданият ёдгорлиги, қадимги осор-атиқалар рўйхатга олинган. Булар орасида халқаро каталогларда қайд этилган бутун жаҳонга машҳур меъморчилик ёдгорликлари бор. Ана шу бебаҳо бойликни муҳофаза қилиш йўлида олимлар халқ анъаналарининг моҳир муҳофазачилари, бинокор ишчиларнинг катта отряди меҳнат қилмоқда.

...Машҳур Самарқанд Регистон ансамблининг уч архитектура дурдонасидан бири бўлган Тиллакори мадрасаси қуёшнинг заррин нурларида товланади. Мадраса гумбазининг безаклари зарҳал билан ишланганлиги учун ҳам бу дурдонага Тиллакори деган ном берилган. Моҳир усталар қўли билан бундан уч юз йиллдан кўпроқ муқаддам яратилган бу мўъжиза замонларга дош бера олмади. Ёдгорликнинг архитектура безаклари жилосини йўқотди, баъзи жойлари бузилди. Мутахассис-т а ъ м и р ч и л а р йиллар давомида қадимги меъморлар санъати сирасрорини ўргандилар, асрлар давомида билинмай қолган нақшларнинг нафис изларини топдилар. Ана шу ёдгорликни тиклаш учун қадимги замон усталари ишлатган материалларни ясадилар... Ҳозир таъмир ишлари амалда тугади. Тиллакори мадрасаси ўзининг дастлабки қиёфасида ҳозирги замон одамлари кўзи олдида намоён бўлди. Яқин орада бу ерда музей очилади.

Давлат халқнинг моддий ва маънавий маданияти, тарихий ёдгорликларни муҳофаза қилиш ва тиклаш ишларига маблағни аямайди. Бизнинг республикамизда бу ишларга уч миллион сўмдан зиёд маблағ ажратилган. Таъмирлаш ишлари Бухоро ва Самарқанддан ташқари Хива ва Тошкентда, Фарғона водийси шаҳарларида, Ўзбекистоннинг жанубида олиб борилмоқда. Халқ яратган обидалар халқнинг ўзига хизмат қилиши керак.

А. ФОЗИЛОВ,
А. БАРАНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ФУТБОЛ

ДАВРА БОШИДА

«Пахтакор» командаси футболчилари иккинчи давранн сафар ўйинлари билан бошлашди. Симферополнинг «Таврия» командаси билан дастлабки ўйинда 1:1 ҳисоби қайд қилинди. Тўпларни А. Корчёнов билан А. Черемисин киритдилар.

ҚҚАССР. Тўрткўлдаги қишлоқ хўжалик техникумининг IV курс талабаси Дастагул Хўжамуротова бадиий ҳаваскорларнинг республика конкурсида қатнашиб, ўзбек классик рақсларини ижро этиш бўйича биринчи ўринни эгаллади. Суратда: Д. Хўжамуротова.

Р. Саидов фотоси.

ТАЛЛИН ТАРИХИ

ЭСТОНИЯ. Таллин тарихига доир биринчи капитал нашр босмадан чиқди. Қарийб 1500 саҳифа ҳажмидаги бу икки томлик асарни Эстония олимлари ва жамоат арбобларининг группаси тайёрлаган бўлиб бу асар шаҳарнинг қадим замонлардан бизнинг кунларимизгача бўлган тарихи билан таништиради.

Таллин тўғрисидаги биринчи ёзма маълумотлар 1154 йилда араб географи Идрис томонидан тилга олингандир. Қадимий Эстония қароргоҳлари бундан илгари ҳам бўлган эди. Ҳозир аҳолиси 400 минг кишидан иборат Эстониянинг пойтахт шаҳри, йирик саноат ва маданият марказидир. Урушдан кейинги йилларда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш тахминан 40 баравар кўпайди, янги уй-жой районлари қад кўтарди.

Редактор ўринбосари
Х. ЁДГОРОВ.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими Давлат комитети

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛ ҚУРИЛИШИ ТРЕСТИ БАЗАСИДАГИ ТОШКЕНТ ШАҲАР 84-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1976—1977 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

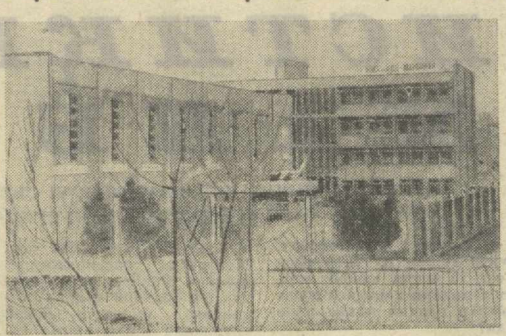

Слесарь-сантехниклар, қурилиш бўёқчилари, сувоқчи-пардозловчилар, қурилиш дурадгорлари, электр газ-пайвандчилар, СЦБ темир йўл ва метро қурилиши монтёрлари.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 3 ЙИЛ.

БИЛИМ ЮРТИГА 8 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

3 ЙИЛ ЎҚИГАНЛАР ИХТИСОС ВА ДИПЛОМ ОЛАДИЛАР.

Билим юртида ўқиш даври узлуксиз иш стажига киритилади.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАН ЁШЛАР ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИДАН ИМТИЁЗЛИ ФОЙДАЛАНИШ ҲУҚУҚИГА ЭГА БЎЛАДИЛАР.

Билим юртини тугатганлар Тошкент шаҳрида ва Ўрта Осиё территориясида ҳам ишлашлари мумкин.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқувчиларга уч маҳал иссиқ овқат, кийим-бош, бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона, шунингдек ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 33 проценти берилади.

ҲУЖЖАТЛАР 31 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: директор номига ёзилган ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома (асли), ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, турар жойидан справка, 5 дона 3х4 см. ҳажмидаги фотосурат, соғлиғи тўғрисидаги 286-формадаги справка, характеристика.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Ҳамза район, Слоним кўчаси, 84-уй (15, 23, 26-автобусларнинг «СТО» заводи ёки «Изат», 8, 21, 28-автобуслар ва 23-трамвайнинг «Котельная» бекатлари). Телефон: 96-17-61.

«ЧАЙКА—206»

«ЧАЙКА—206» ТЕЛЕВИЗОРИ ТЕЛЕМАРКАЗДАН ЮЗЛАБ КИЛОМЕТР МАСОФАЛАРДА ҲАМ ЭКРАНДА АНИҚ ТАСВИРНИ ГАРАНТИЯЛАЙДИ.

БУ ТЕЛЕВИЗОРНИНГ ЮҚОРИ СИФАТЛИЛИГИНИ УНДАГИ ДАВЛАТ СИФАТ БЕЛГИСИ ҲАМ ТАСДИҚЛАЙДИ.

«ЧАЙКА—206» ТЕЛЕВИЗОРИНИНГ БАҲОСИ — 380 СЎМ.

ЦКРО «РАДИОТЕХНИКА»

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Зарядкага сафланинг! 10.30 — Будильник. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.00 — XXI ёзги олимпия ўйинларида. 14.00 — Қишлоқ янгиликлари. 15.00 — Музикали киоск. 15.30 — Китоб жавони. 16.15 — Бугун — Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни. 16.30 — Концерт-вальс. 16.55— Халқаро панорама. 17.25 — Мультфильм. 18.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Р. Янг куйлайди. 19.45 — Ҳужжатли фильмлар. 20.30 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — XXI ёзги олимпия ўйинларида.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20— Куйланг, ёш хонандалар (телеконкурс). 10.55 — Шоирлар — болаларга. 11.25 — Педиатр маслаҳати. 11.40 — Концерт. 13.05 — Жиблажибон армияси яна жангда (бадиий фильм). 14.55 — Шеърият мухлисларига. В. Саъдулла. 14.35 — Киноэкран янгиликлари. 18.05 — Мультфильм. 18.20 — Ўртоқ Цирк. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — Тўйлар ҳақида ўйлар. 20.30 — Бугун — Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни. 20.40 — Куйла, ёшлигим. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Телеминиатюралар. 22.00 — Сифатли парвариш — мўл ҳосил гарови. 22.15 — Концерт. 23.30 — Ўзбекистоннинг меъморчилик ёдгорликлари (ҳужжатли фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

17.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/VIII да Уйланиш.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/VIII да Муқаддас диёр, 2/VIII да Жон қизлар.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА Латвия ССР цирк артистларининг гастроллари. «УССУРИЯ ЙЎЛБАРСЛАРИ» аттракциони (19.30, шанба ва якшанба кунлари 15.00 ва 19.30 да).

Кино

Зита ва Гита — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 16, 17, 20), «ДРУЖБА» (11, 14, 17, 20), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Порт — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Тошқин (3, 4-сериялар) — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Ау-у! — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.50, 22.30).

Парм ибодатхонаси — «ХИВА» (20.50).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР

Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.

Р. 03480. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. В. — 179.